

Gadden

Medlemstidning för Sveriges biodlingsföretagare Nummer 2, 2021

Är din biodling försäkrad?

DEBATT

**Kunskapsbrist
kring vindkraft**

Drottningodlingen
Dags för minikonferenser gick upp i rök

Biodlingsföretagarna

Vi köper din honung

Som marknadsledare fortsätter vi vår stora satsning på svensk honung och söker nu efter fler leverantörer. Om du är ny biodlare eller vill utöka din befintliga biodling kan du få stöd och utvecklingshjälp av oss.

Här är några av de saker vi erbjuder när du säljer din honung:

- Säker betalning inom 30 dagar
- Rådgivning och utbildning till dig som vill utöka din biodling
- Möjlighet till förskott för företag som nyinvesterar i sin verksamhet
- Fler fördelar hittar du på vår hemsida:
<http://svenskabiprodukter.se/leverantor>

Vi vill värna om den svenska honungsproduktionen och söker fler samarbetspartners bland företag och biodlarföreningar.

Är vårt erbjudande intressant?

Kontakta oss för ett samtal om hur vi kan arbeta tillsammans.

0705-41 03 22

richard.johansson@svenskabiprodukter.se

Nytt år och nya arbetssätt

Tack för att jag fick förtroendet att vara ordförande ytterligare ett år!

Vi, den nya styrelsen och jag, kommer att jobba hårt för att föreningen ska växa sig starkare, få en bättre ekonomi och att föra biodlarnäringen framåt.

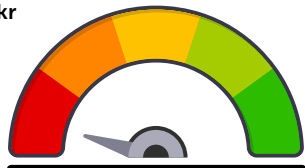
Vi kommer att ha ett första fysiskt möte efter påsk på Oppeby Gård utanför Nyköping. Där kommer vi att se över vem som gör vad för att inget ska falla mellan stolarna och även försöka arbeta fram effektiva arbetssätt för att lösa alla de uppgifter som väntar oss. Vi kommer också att jobba med en resepolicy och hur arbetet fördelas eller inte fördelas mellan Kommunikatör och sekreterare.

Under tiden vi jobbat med Gadden nr 2 har vi alla insett vikten av att ha ett gott försäkringsskydd. Hur ser det ut för dig? Vilken typ av försäkring har du? Framför allt, är du tillräckligt försäkrad? Du kan läsa mer om olika försäkringsfall längre fram i tidningen.

Regeringen har skjutit till mer medel till NPB-Programmet. Nu finns det närmare 12 miljoner kronor som fördelas mellan olika projekt. Tidigare var det knappt 7 miljoner så det är nästan en fördubbling. BF har länge haft synpunkter på hur dessa medel ska användas och har framfört detta så ofta tillfälle har getts. Detta kan du också läsa mer om längre fram i tidningen.

Går någon därute och funderar över ett projekt som kan gynna biodlarnäringen så går det bra att söka medel nu för nästa period. Ansökan skall lämnas till Svenska Jordbruksverket senast den 30 april.

Försäljning 100 ex
av infobroschyren
och en donation
på 1000 kr.
-1700 kr

STAFFANS BAROMETER

Barometer visar de betalningar som kommer in till föreningens skuld på 100,000 kr till Staffan Tegebäck.

De NPB-medel BF fick beviljat till biodlar-konferensen räcker även till att ordna några minikonferenser med diskussionskvällar och/eller inspirationsföreläsningar. Nu under våren kommer vi att ha dessa under flera tillfällen. Detta för att vi ska kunna få ytterligare kunskapsutbyte och den inspiration som den fysisk konferensen brukade ge. Eftersom coronalaget är som det är så fortsätter vi med webb-baserade tillställningar som vi kommer att hålla på vardagskvällar så att så många som möjligt kan vara med. Har ni förslag på ämnen ni vill ta upp eller veta mer om så hör gärna av er till mig (ordforande@biodlingsforetagarna.se) så får vi se vad vi kan hitta i ämnet. Eftersom vissa ämnen kräver en del framförhållning kanske vi kan återkomma med dessa längre fram i år, kanske när höstmörkret faller...

Nytt för detta nummer av Gadden är en barometer som vi infört, för att ni ska kunna följa arbetet, i hur mycket pengar vi fått in för att kunna betala tillbaka lånet till Staffan. Detta var en diskussion som uppkom på årsmötet och som vi ombads att jobba extra med. Ni vet väl att ni kan exempelvis köpa infobroschyren eller ge en gåva som direkt kommer att läggas till potten för att betala av skulden till Staffan.

Ni kan också hjälpa till att värva fler medlemmar. Ju fler medlemmar, desto starkare röst får vi när vi pratar med myndigheter, även vår ekonomi blir bättre och vi kan genomföra fler arrangemang, uppdatera hemsida och forum samt hålla olika typer av träffar och utbildningar.

Nu finns också en ny medlemsvärningskampanj i detta nummer av Gadden. Vi kommer också att gå ut i sociala medier med denna kampanj. Vill du som redan är medlem ta del av detta erbjudande går det alldeles utmärkt.

Nu verkar det vara dags för våren även om vi i delar av landet haft det rejält kallt. Lycka till med ert biår.

Helena Ring Johansson
ordförande

Varmt välkommen till
Gadden nr 2. 2021

- 04** NOTISER
- 06** INFORMATION från Pollinera Sverige om Pollineringsveckan och World Bee Day
- 08** TEMA FÖRSÄKRINGAR & PORTSÄTT
Om olyckan är framme
Anna handlade rationellt efter branden
- 10** TEMA Inga problem med ersättning efter björnangrepp.
Anklagad för försäkringsbedrägeri
- 12** TEMA När det otänkbara inträffar
- 14** TEMA Bikuporna som försvann
- 17** TEMA medlemmar svarar om sina försäkringar
- 18** DEBATT Vindindustrin förorenar för bina?
- 20** UTBLICK Arbetet mot honungsfusk fortsätter
- 21** BIODLARKONFERENSEN fortsätter med fler digitala föreläsningar i april
- 22** ÅRSMÖTE & BIODLARKONFERENS
- 24** NYTT NPB-PROJEKT en förstudie.
Vad vet konsumenten om "äkta" honung?
MEDLEM SERBJUDANDE
Dags för ny hemsida och shop?
- 25** REGERINGEN FÖRSTÄRKER STÖDET
BF välkomnar beslutet
- 26** BIHÄLSA Vad händer med varroaforskningen?
- 28** JORDBRUKSVERKET INFORMERAR
- 30** MEDLEMSFÖRMÅNER
- 31** GADDEN INFORMATION, BF'S VISION
KONTAKTUPPGIFTER

Gadden utges av Biodlingsföretagarna och utkommer sex gånger per år. Se utgivningsplan på sidan 31. Tips på innehåll kan mailas till kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Kommunikatör
Monica Swälas
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Ansvarig utgivare
Helena Ring Johansson
helena@biodlingsforetagarna.se

Redaktör & Art director
Marie Backman

Tryck
Danagårds Litho, Ödeshög

Tidningen är Svanenmärkt.
Utförligare information på sidan 31.

Biodlingsföretagarna

Miljömärkt trycksak
3041 0196

Honungsbiets gift bekämpar aggressiv bröstcancer

Det skriver Illustrerad vetenskap. Den här upptäckten skulle kunna leda till ny behandling mot aggressiv bröstcancer.

Även tidningen Må Bra har skrivit om bigiftets verkningar. Tidningen skriver bland annat att forskare i Australien har upptäckt att vissa cancerceller kan stoppas med det naturliga ämnet melittin, som finns i giftet. I studien användes gift från 300 honungsbin från Australien, Irland och Storbritannien. Det testades på olika typer av bröstcancer som trippelnegativ och HER-2-positiv. På möss dog cancercellernas membran på bara en timme.

Det pågår också forskning för att ta reda på om bigift kan motverka sjukdomar som Parkinsons, Alzheimers och ALS.

Melittin kan tillverkas syntetiskt och behöver alltså inte utvinna från bin.

Här är länk till en studie (bland många) publicerad i september 2020.

<https://www.nature.com/articles/s41698-020-00129-0>

Vid sökning i google så kommer bland annat Pubmed upp, där finns en sammanställning av 81 artiklar i ämnet.

Pionjärprojekt på Österlen för biologisk mångfald

Under 2021 startar ett pionjärprojekt på Österlen. Stenshuvuds nationalpark och Kiviks Musteri – som är nära grannar – slår sig samman för att öka den biologiska mångfalden i sin närmiljö. Projektet har initierats av Pollinera Sverige.

–Området vi befinner oss i är unikt på många sätt. Vi vill tillsammans arbeta för att bevara artrikedom och mångfald och speciellt fokusera på att skapa gynnsamma förhållanden för alla bin, humlor och andra nyttodjur i vårt område, berättar Jan Flemming Jensen som är odlingschef på Kiviks musterier.

I nationalparken och på naturum satsar man under kommande säsong stort på att sprida kunskap om vilda bin och deras behov av föda och bostäder.

– Genom att Kiviks Musteri med sin äppelodling och musterier är ett besöksmål i direkt anslutning till nationalparken kan vi tillsammans bidra till att besökare får kunskap om både odlad och vild natur, berättar Simon Lundin, biolog och guide på naturum Stenshuvud.

Projektet lanseras till Pollineringsveckan som börjar den 15 maj. Under Biologiska mångfaldens dag den 22 maj hålls en rad föreläsningar, visningar och guidningar.

Målet är att bygga upp ett långsiktigt lokalt samarbete för mångfald, skapa plats för forskning, testodlingar och miljöfrämjande insatser, samt att inspirera och sprida kunskap till allmänheten. I detta ingår försöksprojekt tillsammans med Sveriges Lantbruksuniversitet i Alnarp och Uppsala och olika samarbeten med forskare vid Lunds universitet. Samarbete sker också med EU-projektet Beespoke, som ska förbättra förutsättningarna för vilda pollinatörer genom insädd av lokala blommande växter.

Odlingschef Jan Flemming Jensen från Kiviks musterier och naturguide Simon Lundin från naturum Stenshuvud. Foto: Anna Lind Lewin

Varning för lilla kupskalbaggen i Storbritannien

Ett brev har publicerats av företrädare för Storbritanniens nationella biodlingsförbund, brittiska, skotska, Ulster och Welsh Biodepers Associations, tillsammans med Bee Diseases Insurance Ltd. Det skriver Carreck Consultancy Ltd, vetenskap, information och research på sin Facebooksida.

I brevet uppmanas jordbruksministrarna i varje land att stoppa import av honungsbin som riskerar att få in den lilla kupskalbaggen till Storbritannien.

Skalbaggen hittades först i USA på 1990-talet. Den spred sig till Portugal 2004 och 2014 hittades den i södra Italien.

Många paketbin och drottningar som importerats till Storbritannien under de senaste åren har kommit från södra Italien. Risken för att den lilla kupskalbaggen importeras på bin stor trots att importerade bin inspekteras vid ankomst. Eftersom få bin normalt har importerats till Nordirland saknas biinspektörer för att klara av denna nya inflöde. Risken är därför att importerade paket skickas till nya ägare i Storbritannien utan någon inspektion.

Denna import av paketbin är en relativt ny företeelse och Defra (Department for Environment, Food and Rural Affairs) påpekar att det inte råder någon brist på honungsbin i Storbritannien.

Bin hos kändis

Den Oscarsbelönade skådespelaren Morgan Freeman har gjort om sin 50 hektar stora ranch i Mississippi till en fristad för bin. Han har importerat 26 kupor från Arkansas.

Kan han vara en bra bi-ambassadör?
Foto: CS globe

SamZons-projektet

Vad har vi uppnått och vilka slutsatser har vi från projektet.
28 januari 2021
Webinarium
www.odlingabalans.com

Odling i balans

HIR Skåne siktar på att så tusen hektar med kantzonsfröer 2021. Förra året sådde man drygt 200 hektar fördelat i landet.

Odling i balans handlar om att plantera växter som är bra för pollinerare eller som kan fungera som skyddszoner eller samzoner vid till exempel vattendrag, skogsdungar, brunnar eller vägkanter. Remsorna med blommande växter är inte bara bra för pollinerare utan även för fåglar, fåltvilt och andra djur.

Tyvärr marknadsförs projektet dåligt men vår BF representant, Wilhelm Ydrestål, har väckt frågan om en tv-reklam.

– Marknadsföringen är det enda som saknas i projektet. Det är ju en jättepositiv sak för svensk livsmedelsproduktion, säger Wilhelm.

Projektet drivs av Odling i balans, SLU, WWF, HIR Skåne, Hushållningssällskapet, YARA, Lantmännen, Svenskt Växtskydd och Europeiska jordbruksfonden för landbygdsutveckling

Se hemsidan för mer information där finns presentationer från dagen med mera
www.odlingabalans.com/temadagar-seminarium-%C3%A5rsm%C3%B6ten/webinarium-28-jan-2021-35485299

Jag ska hålla kurser och sälja paket för att kunna göra egna salvor, s.k. cosmetic kits – vilka regler är det som gäller då?

Läkemedelsverket har fått frågan om hur det klassas att hålla kurser i salvtillverkning och sälja förpackningar innehållande recept och produkter för salvtillverkning – så här lyder svaret:

När man håller kurser i tillverkning av kosmetiska produkter betraktas det som att man tillhandahåller något kallat ett kosmetiskt kit. För kosmetika finns en manual* över situationer med gränslandsfrågor där "cosmetic kits" har fått en egen punkt, se nr 3.5.6. Det betyder att konceptet troligen blir klassat som ett "cosmetic kit" och därmed en produkt som ska följa kosmetikaförordningens bestämmelser. Du behöver därmed utvärdera ditt salvrecept på sätt så att bestämmelserna i kosmetikaförordningen följs.

Borderlinemanualen säger följande:

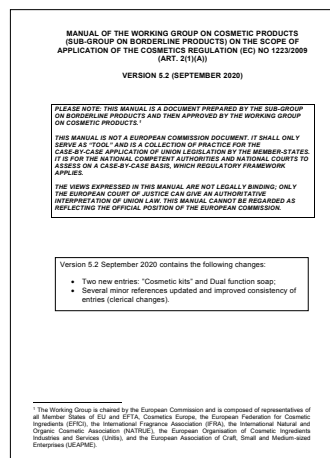
Kosmetiska kit definieras som kosmetiska produkter som består av komponenter som ska blandas (tex tvåflis eller en krämbas som ska blandas med en färgblandning och / eller en doftblandning, hårfärger etc.) som kräver någon form av manipulation / beredning av slutanvändaren (tex bearbetning / blandning / utspädning av ingredienser, etc.) enligt tillhörande instruktioner och en specificerad formulering

Därför anses "kosmetiskt kit" bestående av komponenter som ska beredas enligt tydliga tillhörande / länkade instruktioner, där den avsedda slutprodukten har ett exklusivt eller huvudsakligt kosmetiskt syfte, betraktas som kosmetiska produkter

"I ett sådant fall gäller kosmetikförordningen" och kosmetikpaket måste bedömas, märkas etc. och meddelas av den ansvariga personen som en flerkomponent kosmetisk produkt till Cosmetic Products Notification Portal (CPNP)

EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1223/2009 av den 30 nov 2009 om kosmetiska produkter (Artikel 2 1a):

kosmetisk produkt: ämnen eller blandningar som är avsedda att appliceras på människokroppens yttre delar (överhud, hår och hårbotten, naglar, läppar och yttre könsorgan) eller på tänder och slemhinnor i munhålan i uteslutande eller huvudsakligt syfte att rengöra eller parfymera dem eller förändra deras utseende, skydda dem, bibehålla dem i gott skick eller korrigera kroppslukt,

*Borderline Manual September 2020
(Borderline manual – September 2020 v5.2 (14))

<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/42850>

Se länken för handboken, här kan du läsa mer vad som gäller nu för kosmetik och ingredienser, detta är vers.5 som publicerades 1/9 2020 på EU kommissionens hemsida och som Läkemedelsverket refererar till.

Digitalisera biskötseln

Oscar Bergström, 25 år, läser Interaktiva medier och webbtteknologier på Linnéuniversitetet i Växjö. Han gör sitt examensarbete hos BeeLab som har tagit fram en digital bikupa.

– Jag håller på att undersöka vanorna biodlare har när de loggar sitt arbete i bikupan och skulle behöva just din hjälp för att svara på detta, berättar Oscar. Med "logga" menar jag det som antecknas efter eller under ett besök i bikupan, det kan vara allt från observationer till antal kilon skördade.

Oscars dröm är att bo på en automatiserad självförsörjande gård som en digital Pettson och Findus och förra året gick han grundkursen i biodling.

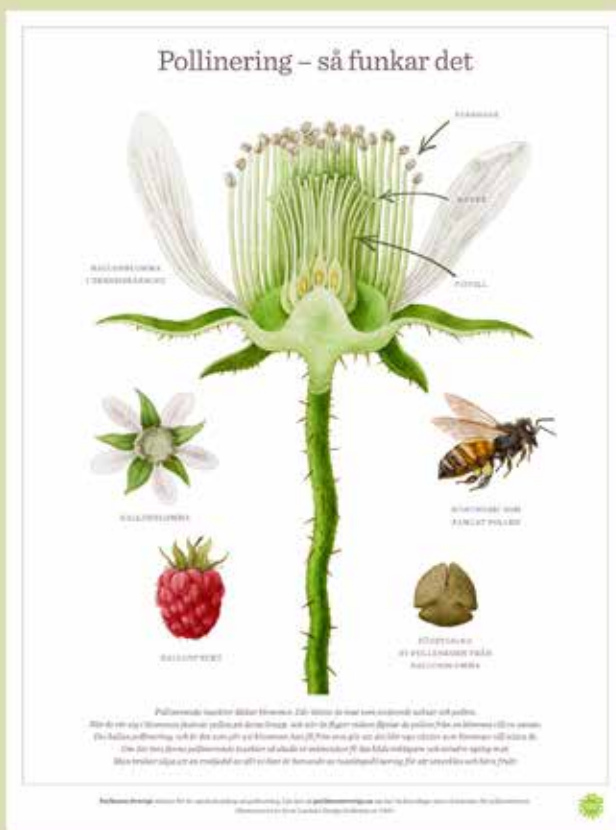
Inför sitt examensarbete fick Oscar kontakt med

Mikael Ekström som är med och utvecklar en digital bikupa. Kupan är som en helt vanlig bikupa men har mikrodator och sensorer som mäter vikt, temperatur, luftfuktighet och en hel del annat.

Oscars uppdrag är att ta fram en prototyp av webben. Man behöver inte ha en digital kupa för att använda appen. Det går lika bra med traditionell kupa men appen ska göra det lättare att hålla koll på biskötseln.

Just nu behöver projektet få in enkätsvar från biodlare. Intresserad? Läs mer på www.beelab.se och på <https://www.hsb.se/hsblivinglab/projekt-i-huset/uppkopplad-bikupa>.

Illustrerade bilder: Aron Landahl

Pollineringsveckan och World Bee Day lyfter bin, pollinering och biologisk mångfald

Runt om i landet planeras just nu för Pollineringsveckan som 2021 infaller 15–23 maj. Under den veckan infaller också World Bee Day eller Världsbidagen, samt den Biologiska mångfaldens dag. Det ger unika möjligheter att skapa uppmärksamhet kring läget för bin och andra pollinatörer.

Det har skapats ett stort intresse kring de pollinerande insekternas livsvillkor de senaste åren och många bra initiativ har uppstått.

– Genom plattformen Pollinera Sverige har vi byggt upp ett nätverk som omfattar forskare, kommuner, lantbrukare, företag, myndigheter, ideella organisationer, fröodlare, parker och trädgårdar med intresse för pollinering. Pollineringsveckan är ett verktyg för oss att jobba tillsammans kring dessa frågor, berättar initiativtagarna Anna Lind Lewin och Lotta Fabricius Kristiansen på Pollinera Sverige.

– Vi vill bredda frågan och visa att pollinatörerna är många – och att alla behövs.

Pollinera Sverige lanserade idén med veckan 2018, och sedan dess har många engagerat sig och bidragit till att media i ökande grad fokuserat på pollineringsfrågan.

Under World Bee Day 2020 fick frågan stöd från självaste Kronprinsessan Viktoria, Estelle och Oscar. Iklädda biodlarmundering visade de sina egna honungsbin på Haga tillsammans med Lotta Fabricius Kristiansen och inbjudna journalister. Resultatet fick stort genomslag och spreds i media världen över.

Pollinera Sverige grundades 2017 när Lotta och Anna tog initiativet och bjöd in experter och intressenter med kunskap om pollinering, och har idag utvecklats till en plattform för samarbete, kunskapsspridning och utveckling.

– Vi arbetar för att pollineringsfrågan ska få samma uppmärksamhet som klimatet, plast i haven och matsvinn. Vi ska bidra till att insatser som görs för att gynna pollinatörer blir synliga. Vi ska ta vara på de synergier som finns och öka samarbetet mellan olika aktörer, berättar Lotta Fabricius Kristiansen.

World Bee Day eller
Världsbidagen är ett initiativ
från Slovenien som antagits av
FN som internationell dag att
lyfta bin och biodling över hela
världen: worldbeeday.org.

Foto: Lena Granefelt

Pollinera Sverige sammanställer och kommunicerar fakta som visar lönsamheten i att arbeta för biologisk mångfald, och vad vi kan förlora om vi inte bevarar och skapar miljöer som gynnar mångfalden.

– Vi satsade tidigt på att ta fram olika pedagogiska trycksaker och material som var estetiskt tilltalande. Förra året utvecklade vi en Pollineringskola tillsammans med Plantagen, med barn och nyfikna vuxna som målgrupp. Den fick så fint mottagande att vi i vår trycker en ny upplaga, säger Anna Lind Lewin.

Under årets Pollineringsvecka satsar Pollinera Sverige på en kampanj med porträtt av olika slags bin, skalbaggar, flugor och fjärilar fotograferade av Lena Granefelt på olika platser i landet. Bilderna publiceras på en utomhusutställning i Kungsträdgården i Stockholm och i en Inspirationstidning för trädgårdsintresserade.

Samtidigt lanseras samarbetsprojektet Kiviks mångfald som bland annat engagerar parter som Nationalparken Stenshuvud/ Naturum, Kiviks musterier, Framtidens Natur och lokala biodlare på Österlen.

Foto: Lena Granefelt

Har du tankar om att fira World Bee Day 20 maj
och kanske också har egna aktiviteter på gång?

POLLINERA SVERIGE ERBJUDER:

- **Pollinering för alla! Nu kan både vuxna och barn lära sig hur blommor och bin funk.** Pollineringskolan beskriver lättfattligt och bildrikt det fantastiska samarbetet mellan växterna och de pollinerande insekterna.
- **Till Pollineringskolan har vi gjort en Kunskapsvandring** om bin och pollinering som man kan sätta upp ute i naturen och använda som lärande lek.
- **Digital Växtguide** med listor om vilka växter och träd som gynnar bina.
- **Illustrerade affischer och brevkort** finns att beställa på pollinerasverige.se
- **Inspirationstidning om pollinering för trädgårdsintresserade**, framtagna i samarbete med magasinet Rum Ute, fotografen Lena Granefelt och skribenten Bella Linde. Tidningen kan beställas på info@pollinerasverige.se

Läs mer om detta på pollinerasverige.se.

Projektet Pollinera Sverige får stöd från Jordbruksverket genom det Nationella Honungsprogrammet och från Naturvårdsverket.

"LANDETS" BÄSTA KORT

Med Agrolkortet får du en mängd bondförnuftiga förmåner. Bland annat tankar du upp till 60 öre billigare hos Circle K/Truckdiesel, OKQ8, Preem, Tanka och vissa Säifa stationer. Agrolkortet är framtaget av Lantmännen Finans för alla som verkar inom de gröna näringarna*.

Läs mer och ansök på agrolkortet.se/bf

*Företag som har jord, skog, trädgård eller landsbygdsens miljö som grundläggande resurser.

www.mjodhamnen.se

Foto: Moniqa Swälas

Om olyckan är framme

Som yrkesodlare är du sårbar. Det är ju inte bara bina som kan bli sjuka och dö. Det kan hända en rad andra saker som påverkar din verksamhet och din inkomst.

Gadden har träffat Anna Hansson, Lillgårdens bi och trädgård. För några år sedan brann hennes honungshus och hundratals kilo honung rann ut. Vi har också pratat med biodlare som fått bismåhällen förstörda av björn, som blivit bestulen på en hel bigård och som fått sin drottningodling förstörd. Hur har de tacklat förlusten, hur ha försäkringsbolaget agerat och har de fått ersättning för skadorna?

Text tema försäkringar: Moniqa Swälas

Anna handlade rationellt efter branden Det har gått ett och ett halvt år sedan Anna Hanssons honungshus brann. Hon blir fortfarande berörd när hon pratar om händelsen men kan samtidigt känna sig nöjd över hur hon agerade mitt i chocken.

Det var nära att företaget Lillgårdens Bi och Trädgård slogs i spillror 2019.

Allt som hände finns dokumenterat i den pärm som Anna har framför sig på köksbordet i huset i Maglasäte utanför Höör i Skåne.

– Det var den 19 augusti. Arbetarbarackerna där jag har honungshuset hade precis blivit klara och jag hade slutskattat. På morgonen gick jag ut och släppte ut hönsen och skulle plocka hallon. Då

smällde det till och kom eld ur en ventil. Jag sprang och hämtade brandsläckaren och skrek åt Per att ringa brandkåren. Vi öppnade aldrig dörren utan släckte bara utvändigt. På tio minuter var de här. Då var tapptrummet helt utbränt och slungrummet svart av sot.

Som Anna minns det svartnade allt. Hon bara stod där och allt kändes helt tomt. Ändå hade hon sinnesnärvaro att göra allt rätt.

– Rädda, varna, larma, släck. Rädda, varna, larma, släck, rabblar hon som ett mantra. Ramsan hade hon i huvudet och den följde hon.

Anna började bygga upp sin verksamhet några år tidigare. Hennes man Per hade haft några bikupor och när Anna fick veta att det fanns en yrkesutbildning i Höör påbörjade hon den 2014, trött som hon var på sitt dåvarande jobb.

Foto ovan: Moniqa Swälas
Övriga bilder: Anna Hansson

– Då hade vi fem samhällen. 2015 köpte jag barackerna och vi renoverade dem 2016.

Anna var nu uppe i en bit över 100 samhällen.

Hösten 2019 hade hon sluskattat och hade 350 kilo honung i en tank som precis skulle tappas. Dessutom fanns två tankar i slungrummet och i den andra baracken, bakom en stängd dörr, fanns kylrummet med packad honung.

– Det var fullständigt kaos. Det var honung över allt på golvet, bin som jagade honungen och brandmän som var livrädda för bina. Och allt var sotskadat och svart, berättar Anna med ett litet leende.

Per forskar om motgångar. Nu fick han tillfället att studera ett rejält bakslag på hemmaplan. Kanske var det därför som de båda lyckades behålla lugnet mitt i röran.

– Vi gick in och åt frukost och gick igenom vad vi hade för försäkring. Jag hade en kollega som precis gått igenom en större gårdsbrand och han gav rådet att kontakta en erfaren rådgivare på LRF-konsult. I LRF-medlemskapet ingår några timmars rådgivning, berättar Per.

Tillsammans med rådgivaren gick de igenom försäkringen och kontrollerade villkoren och tolkade dem.

Han gav också Anna en lista på vad hon skulle göra. Bland annat fick hon veta att saneringen, som blev rejält dyr, ingick i grundförsäkringen. Han sa också åt Anna att inte stressa processen, att dokumentera allt och protokollföra alla möten med skaderegleraren.

– Är man chockad kan man gå med på vad som helst, säger Anna.

– Det handlar om att försöka vara rationell. Vad ska vi göra för att säkerställa att arbetet går så smidigt som möjligt. Andra delen är hur man tacklar det när mattan dras undan. Man måste ha något för händer som ger mening, fortsätter Per.

Inte helt olik en sorgeprocess alltså.

– Det är en förhandling. De vill en inte illa men de vill ha snabba avslut och det är lätt att känna sig pressad. För dem är det vardag men för oss var det stort, säger Anna om försäkringsbolaget.

I Annas försäkring ingick ett belopp för att återställa lokalen, en inventarieförsäkring, en avbrottsförsäkring och en biodlarförsäkring.

Anna bläddrar lite i pärmen med alla dokument och bilder.

– Anna har järnkoll, säger Per. Hon har alla verifikationer och alla papper.

I den barack som inte brann hade röken tagit sig in och saneringsfirman ville slänga allt.

– Allt jobb var ogjort, alla kanaler jag jobbat upp, jag hade inget att sälja. Hur värderar man det?, undrar Anna och blir lite blank i ögonen.

Hon bestämde sig för att sätta ner foten. Nej, allt skulle inte kastas.

– Där låg utmaningen, att få försäkringsbolaget att sanera tillräckligt mycket utan att ta det på försäkringsbeloppet för fastigheten.

Den honung som redan var förpackad ville Anna behålla. Branden hade inte nått lagret men det fanns risk för röklukt. Saneringsfirman fick byta emballage på burkarna så att hon hade något att sälja.

– Det flöt bra när det väl kom igång. Och eftersom all utrustning var ny hade jag alla verifikationer och kunde bara beställa nytt. Jag fick ut pengar för det

Foto: Monica Swålas

→ belopp jag hade försäkrat för men hade allt brunnit upp hade försäkringen inte räckt till. Jag fick också ersättning för förstörd honung, det honungspris som jag skulle sälja för.

Anna har lärt sig läxan och kommer med ett gott råd.

– Uppdatera försäkringen varje år.
Du gör förändringar hela tiden!

Men varför började det brinna?

– Brandteknikern kom fram till att det var en nyinköpt våg med adapter som var kopplad till vägguttaget. Det är tydligen vanligt att det utbryter brand i små elsaker.

– Det har gjort att vi är betydligt noggrannare med vad som är inkopplat när man lämnar lokalerna.

Nu har det gått några år och det syns ingenting av branden. Redan säsongen efter var allt uppbyggt igen.

– Jag ändrade planlösningen lite så jag fick större lager och större dörrar så jag får in hela pallar med glas. Jag är nöjd, säger hon och visar runt i det nya honungshuset.

Men det var en sak till som var svår direkt efter branden.

– Hur berättar man för omvärlden så att det inte blir negativt?

För Anna var den frågan väldigt viktig eftersom hon precis hade etablerat sig och byggt upp sitt varumärke. Hennes lösning på problemet blev ett nyhetsbrev och så här i efterhand kan hon konstatera att det fungerade. Lillgårdens gårdsbutik tappade inte sina kunder. Tvärtom så har hon kunnat utöka och säljer såväl sina egna bi- och trädgårdsprodukter som annat lokalproducerat.

Inga problem med ersättning efter björnangrepp

John Bergström, Trogsta honung i Forsa, Hälsingland, tar gärna emot besök i bigården. Men både 2016 och 2020 har han haft besökare som inte skött sig som de skulle.

– Det syntes tydliga spår efter björnens klor, berättar John.

John Bergström har ungefär 100 bisamhällen och 20 bigårdar. De flesta står vid åkrar och ängar men några finns i skogskanten.

– 2016 var vi flera biodlare som fick påhållning av björn. Hos mig var den i tre samhällen. Jag har elstängsel runt bigårdarna mot skogen men det hjälpte inte. Björnen bar iväg kupan, slog sönder den och åt upp vax, honung, bin och allt.

Förra året var det dags igen. John berättar att björnen tog en kupa som låg slängd en dryg

meter från stängslet. Troligen var det en björn på "genomresa" för den kom inte tillbaka.

– Det var konstigt för jag hade stängsel med solceller runt bigården och den hade inte grävt sig in och inte haft sönder stängslet. Det fanns inga spår.

John kontaktade länsstyrelsen Gävleborg eftersom det är länsstyrelserna som ska stå för ersättningen när det gäller björnskador, alltså inte försäkringsbolagen.

– Jag fick ersättning för kupa och förlorad honung. De kan maximalt dela ut 5 000 kronor per samhälle. Det är visst olika i olika län hur de ersätter men länsstyrelsen i Gävleborgs län var bra och behjälpliga. De kom på en gång.

Inga krångligheter alltså. John fick också hjälp för tio år sedan när han behövde sätta upp björnstängslen.

Foto:
John Bergström

Foto: Lars Höglund

Anklagad för försäkringsbedrägeri

Det är några år sedan nu och Lars Höglund, MittBi i Härnösand, har glömt detaljerna. Men han minns tydligt att han blev anklagad för försäkringsbedrägeri när björnen slaktade 130 av hans bisamhällen.

Mellan åren 2011 och 2013 gick björn till angrepp gång på gång mot Lars bikupor. Av hans 800 samhällen gick björnen på 130 av dem.

– Det blev en stor summa, konstaterar Lars.

Han vände sig till sitt försäkringsbolag.

Länsförsäkringar, för att få ersättning. Han hörde också av sig till Länsstyrelsen i Västernorrland, berättade vad som hänt och begärde skyddsjakt på honungstjuven.

– Jag blev efter ett tag beviljad ersättning av Länsstyrelsen men då blev Länsförsäkringar sura och påstod att jag försökte begå försäkringsbedrägeri. Jag hade ansökt men inte fått någon beviljad ersättning av försäkringsbolaget.

Länsstyrelsen tyckte att jag skulle ha tänkt på det här med björn tidigare och förebyggt medan Länsförsäkringar inte visste att det är länsstyrelsen och inte försäkringsbolaget som ersätter vid björnangrepp. Man tycker ju att de borde ha vetat mer än jag.

Lars är verkligen inte nöjd med dialogen varken med länsstyrelsen eller med försäkringsbolaget.

Första året fick han 1,250 kronor i ersättning för 70–80 förlorade samhällen. De kommande två åren var ersättningen något högre men han gick rejält back.

– De flesta djurförsäkringar har självrisk per säsong men på den försäkring jag hade var det per skadetillfälle och björnen kom ju varannan dag! Nu har jag ingen biodlarförsäkring. Jag vet inte vad man ska ha den till. Jag har mina samhällen utspridda så blir det en skogsbrand till exempel så klarar sig de allra flesta. Och amerikansk

ynghärla är det dålig ersättning för och det har vi inte här. Men jag har byggnaderna försäkrade som lantbruksfastighet. Jag bytte bolag till Dina försäkringar efter den där händelsen.

Lars är en av två yrkesbiodlare i Västernorrland. Efter björnangreppen har han halverat antalet bin och har nu "bara" 400 samhällen.

– Länsstyrelsen kräver viltstängsel och det är för mycket jobb och en extra kostnad för mig.

Numera har han viltstängsel på en majoritet av alla bigårdar. De bigårdar som inte har viltstängsel får ibland besök men det är oftast bara ett på våren och på senare tid har björnen inte lyckats ta sig in i kupan. Inget han ens bryr sig om att kräva ersättning för.

RADANNONS

Buckfastdrottningar 440:- exkl moms, märkning och porto ingår.

HUSBERGS BIGÅRDAR HB, KULLAVIK
erik.husberg@gmail.com

När det otänkbara inträffar

1 juli 2020 håller Susanne Forsman, Nollhaga Bigård, på och skattar av sina bigårdar inför linddraget. Vid den tredje och sista bigården i Göddered har hon precis lyft in alla skattlådor i bilen, en ombyggd ambulans. Hon ska bara titta till ett samhälle där bina sitter i klase utanpå kupan innan hon är klar att åka vidare.

Text: Fredrik Sjöberg

Det har spekuleras i att en bortglömd rökpust var brandorsaken men det var det inte, du ser rökpusten på bisamhället i bilden.
Foto båda bilderna: Susanne Forsman

När Susanne är nere i kupan känner hon röklukt. Hon vänder sig om och ser bilen i brand. Hon ställer sig i säkerhet och under stort stresspåslag ringer hon 112 som i sin tur larmar ut två bilar från en brandstation i närheten. Branden sprider sig till de två närmsta kuporna. Räddningstjänsten är snabbt på plats, men brandmännen läser situationen fel och börjar släcka bilen först. Detta medför att ytterligare två kupor fattar eld. Bilen med alla skattlådor och mycket biodlarutrustning blir totalförstörd.

2 juli postar Susanne bilder på katastrofen på Facebook och får direkt respons från Linn på Honung och Grönt i Falköping (återförsäljare till LPs Biodling) som direkt kör ner ersättningsmaterial till Susanne och hennes man Pär. Monica Larsson på Honungsgården i Bjäre hör av sig och erbjuder drottningar till Susannes planlagda drottningbyten så att hon ska kunna koncentrera sig på att hantera efterdyningarna av branden. Snabb stöttning när det verkligen behövs!

– **Vi har alltid varit välförsäkrade**, säger Susanne. Vi köper våra försäkringar genom en försäkringsmäklare som besöker oss varje år för att kolla att vi är rätt försäkrade. Jag ringde först direkt till försäkringsbolaget och tyckte

jag fick ett tråkigt bemötande. Då ringde jag vår försäkringsmäklare som tog kontakt med försäkringsbolaget och sedan gick det smidigt.

Jag tog också kontakt med Biodlingsföretagarna för att få hjälp med hur jag skulle hantera det hela. Jag tycker jag fick en rättvis ersättning för allt biodlingsmaterial och honungen. Bilen fick vi inte den ersättning vi förväntat oss, mest beroende på att vi nog betalat för mycket för den vid inköpet.

Den troliga orsaken till branden var att katalysatorn antände gräset under bilen och att gräset i sin tur antände bilen.

Det var bra att vi hade företagsförsäkringen och bilen försäkrad i samma bolag, då blev det bara en självrisk. Ärendet var färdighandlagt i januari 2021.

FAKTA

Biodlare: Susanne Forsman, Nolhaga bigård, Kungälv. **Antal bisamhällen:** 110

Odlingssystem: Dadant i yngelrum och ¾ Langstroth i skattrum

Foto nedan Joseph Fox, till höger Marcus Bassani

Bikuporna som försvann

Under sommaren 2016 blev Viktoria Bassani tillfrågad om att hyra ut bikupor till ett stort företag i Malmö. De ville ha två bikupor på företagets innergård som en symbol för deras miljöarbete.

Viktoria var tveksam först men bikuporna fick en plats intill ett stort grönområde och de övervakades av patrullerande säkerhetsvakter som kom förbi på oregelbundna tider. Platsen var skyddad och de lavendelblå bikuporna kunde inte ses från vägen påpekar Viktoria.

När bikuporna var på plats gjordes ett reportage i en av de större dagstidningarna om bina och företaget. Viktoria fotograferades i bidrakt tillsammans med sina färgstarka bikupor. En kort tid efter att reportaget publicerats blev miljöchefen på företaget uppringd av "miljövänner". Dessa undrade om inte honungsbin konkurrerade ut de vilda bina, ett samtal som han upplevde som mycket hotfullt. Det var olustigt.

Vintern gick och det blev vår

– Dagen före valborg ringde företaget och undrade om jag hämtat bina berättar Viktoria.

Men det hade hon inte gjort. Företaget polisanmälde stölden direkt och Viktoria kontaktar sitt försäkringsbolag.

Viktoria hade nyligen sett över sin försäkring och vad som ingick i den då hon fått en förfrågan om att exportera honung till USA. Länsförsäkrings försäkring täckte inte det hon önskade och därför bytte hon försäkringsbolag till Dina Försäkring som uppfyllde kraven för exportaffären.

– När jag anmälde stölden var min kontaktperson först positiv men blev sen onöbar. Min uppdragsgivare var otroligt generös och betalade för tjänsten med bina hela året trots att inte bina fanns kvar.

Tiden gick och Viktoria trodde maskineriet rullade på men ingenting hände. Trots påstötningar hörde inte försäkringsbolaget av sig.

– Jag fick till slut anlita en jurist och betala dyra pengar men sent omsider betalade försäkringsbolaget. Jag fick ut värdet på bikuporna och förloade intäkter.

Viktoria hade räknat ganska lågt på intäkterna,

ca 30 kg honung per kupa och fått uppskatta skörden då kuporna inte stått en hel säsong på platsen. Grönområdet hade stor potential för sorthonung med många adelträd som t ex kastanj och lind.

Händelsen satte sina spår och skapade länge en otrygghet och olustkänsla när Viktoria arbetade i sin biodling. Hon kände sig förföljd eller övervakad och var inte bekväm att åka ut till bigårdarna ensam, som ibland ligger ganska ensligt. Ibland räcker det faktiskt inte med en bra försäkring, den kan aldrig ersätta ett starkt bisamhälle som du avlat fram och med omsorg valt ut för ett specifikt uppdrag. Det ersätter inte heller tryggheten när någon annan tagit lagen i egna händer.

Efter stölden bytte Viktoria tillbaka till Länsförsäkringar som numera erbjuder en tilläggsförsäkring för export och biodlarförsäkringen ingår i de gröna försäkringarna.

Hon har tecknat fler försäkringar, bland annat en olycksfallsförsäkring för medhjälpare under högsäsong samt har en egen olycksfallsförsäkring och är nu nöjd med försäkringsläget i sitt företag.

Lindhagens

Allt för biodling
Välkomna till vår butik i Skåne!

Biredskap, vaxhantering,
foder, glasburkar
& gott kaffe!

Vaxsmältare

Stort utbud med riktigt bra priser!

Se produkterna på vår hemsida. ►

AB Lindhagens Bigårdar
Norra Grönby, Anderslöv
Telefon: 0410-280 95
www.lindhagen.se

Joel Svenssons Vaxfabrik

www.joelvax.se | 0431-430055 | info@joelvax.se

PREMIUM

NY SLUNGA?

CLASSIC

MÅNADENS ERBJUDANDE APRIL SKÄLDERHUSOVERALL, VIT

Overall med dragkedja framtill. Tillverkad i 65% bomull och 35% polyester. Försedd med 3 fickor samt resår i midja och ärmar. Huvan har dubbelt tyg baktill och är avtagbar.

	STORLEK	PRIS
58E-3	Skälderhusoverall, X-Small	432 kr
58E-4	Skälderhusoverall, Small	432 kr
58E-5	Skälderhusoverall, Medium	432 kr
58E-6	Skälderhusoverall, Large	432 kr
58E-7	Skälderhusoverall, X-Large	432 kr
58E-8	Skälderhusoverall, XX-large	432 kr
58E-9	Skälderhusoverall, XXX-Large	432 kr

Ordinarie pris: 508 :-

3/4 LANGSTROTH LÅDA I PREMIUM UTFÖRANDE

PRIS EXKL. MOMS

PÅMINNELSE INFÖR HÖSTEN,
BEHANDLA MOT VARROA MED
APIGUARD ELLER APISTAN, SÄLJS
RECEPTFRITT PÅ APOTEK.

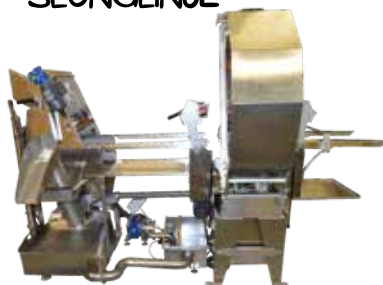

Paradise Honey

COMBINING NATURE & TECHNOLOGY

SLUNGLINJE

VAXSKRUV SYSTEM

EPS BEEBOX KUPOR

FÖR 8/9 & 10 RAMAR

AVTÄCKNINGSLINJE OCH HONEY ROCKET SYSTEM

BEEBOX SMART KUPOR

KOMMER SNART!

Kompatibel med
10, 8 och 6 ramar
BeeBox kupor!

Alla maskiner är tillverkade av Finskt rostfritt stål
Alla Paradise Honey produkter är patenterade

Paradise Honey LTD
Katajaharjuntaku 24. 45720 Kuusankoski, Finland
Tel: +358 40 037 7441
info@paradisehoney.fi / www.paradisehoney.net

TILLVERKAD I FINLAND
Alla rättigheter reserverade

Kupor och tillbehör.
Trä- och plastkupor.

Våra egna Töreboda-kläder,
nu även i kaki!
Även BJ Sherriff original!

**Redskap och
skyddskläder.**

Honungshantering.
Slungare, kärl, silar, glas.

Bivaxkakor.
Cellstorlekar:
4.9, 5.1, 5.3 mm

VAX KÖPES!
Dagspris

Pollenfälla
att placera
framför flustret.

Pollentork.

Töreboda-kupa i EPS
Yttermått 462x462 mm.

Öppettider: Mån-Fre 9-16
Lunchstängt: 12.30-13.30
Stängda dagar,
www.biredskapsfabriken.se
NU 6 hallar, 1300m² butik!

Allt för biodlaren
Stor som liten

MS Biredskapsfabriken AB

Töreboda 0506-10273

info@biredskapsfabriken.se

Sedan 1941

www.biredskapsfabriken.se

Foto: Susanne Forsman, Nollhaga bigård

Foto: Marie Backman

Vad händer om du råkar ut för en olycka i arbetet med din biodling? Om dina bisamhällen stjåls eller om ditt varulager brinner upp?

Gaddens redaktion frågade några medlemmar hur de är försäkrade.

Johanna Adolfsson

Ripa Honung
www.ripahonung.se
info@ripahonung.se

Vad har du för bolagsform?

Enskild firma

Har du försäkringar i företaget?

Ja, Jag har en rörelseförsäkring som en del i min gårdsförsäkring inkl biodlarförsäkring som täcker de som rör biodlingsverksamheten.

Vad betalar du om året för försäkringar?

Försäkringen kostar 1,712 kr

Vad saknar du som inte kunnat eller har försäkrats?

Den rör inget om de sjukdomar som AY eller förlust av samhälle pga av sjukdom. Den svar sig egentligen fri ifrån skadedjur som musangrepp. Det händer ju att SH dukar under på grund av dem.

Har du behövt använda din försäkring?

Är du i så fall nöjd med bemötandet.

Nej, inte ännu.

Håkan Nilsson

Håkan Honung
hakan@godhonung.se

Vad har du för bolagsform?

Enskild firma

Har du försäkringar i företaget?

Ja, Fora samt ett gäng i Länsförsäkringar:

Fora

– Grundpaketet innehållande olika försäkringar för anställd personal.

Lantbruksförsäkring

– Biodling samt lokal och utrustning för honungshantering ingår.

Företagsförsäkring

– Ansvarsförsäkringar för skada för kunder, uppdragsgivare och tredje part ingår. Dels krävs det att jag har produktansvarsförsäkring vid försäljning av honung, och dels vill jag ha försäkring då jag tar en hel del F-skatteuppdrag inom entreprenadbranschen.

Olycksfallsförsäkring för medhjälpare

– Gäller vid olycka för tillfälliga medhjälpare/praktikanter.

Truckförsäkring

– Trafikförsäkring (gäller t ex om jag orsakar skada på lastbil/chaufför vid lastning med åktruck) samt ersättningsmaskin.

Försäkringar för bil och lastbil

Vad betalar du om året för försäkringar?

Ca 9 tusen per år för firmaförsäkringarna och lika mycket till för fordonen.

Vad saknar du som inte kunnat eller har försäkrats?

Finns en lyftförsäkring som ger ersättning om jag t ex tappar en palltank med honung vid lyft med trucken som jag övervägt men ej har.

Har du behövt använda din försäkring?

Är du i så fall nöjd med bemötandet.

Nej, inte i biodling endast skada på bil som tur är inte något allvarligt ännu.

Ingmar Germundsson

Germundssons Bi & Bygg
germundsson.i@telia.com

Vad har du för bolagsform?

Enskild firma

Försäkringar i företaget?

Lantbruksförsäkring som täcker allt i verksamheten – egendom, lokaler utrustning, honungshuset, verkstad, honungslager, biodlingen för 250 SH och bland annat brand, skadegörelse men framförallt ansvarsförsäkringen

Vad betalar du om året för försäkringar?

Premie 3,446:- per år

Vad saknar du som inte kunnat eller har försäkrats?

Nej, nöjd med den jag har

Har du behövt använda din försäkring?

Är du nöjd med bemötandet.

Nej än så länge inga händelser

Tomas Lilja

Gjutåsen Naturprodukter
www.gjutasen.se
tomas.lilja@gjutasen.se

Vad har du för bolagsform?

AB som startades i augusti

Försäkringar i företaget?

Jag har ingen försäkring i dagsläget vilket bekymrar mig, det är planerat att teckna omgående (och jag kommer att läsa detta nummer av Gadden med tema försäkringar noggrant)

Vad betalar du om året för försäkringar? –

Vad saknar du som inte kunnat eller har försäkrats?

Det jag funderar på som behöver försäkras är ju lager, biodlingen, utrustningen om det händer en olycka och ansvarsförsäkring om man behöver det.

Har du behövt använda din försäkring?

Är du nöjd med bemötandet? –

Ny avdelning i Gadden

Nu gör vi det enklare för er medlemmar att debattera. Syftet är att få åsikter från skilda håll att höras. Först ut på vår nya debattsida GADDEN DEBATT är Monica Larsson. Vill du också skriva ett debattinlägg eller komma med en replik? Det här är vad som gäller:

- Debattinlägget ska ha ett nyhetsvärde eller vara nytänkande. Gaddens redaktion väljer ut den eller de artiklar som publiceras.
- När vi publicerar en text betyder det inte att BF håller med debattören, det betyder att vi bedömer att våra medlemmar kan tycka att artikeln är intressant.

- Tänk på att artikeln måste vara exklusiv för Gadden. Den får alltså inte vara publicerad tidigare.
- BF väljer texter utifrån nyhetsvärde. Det kan alltså vara en fördel om texten är kopplad till agendan men ännu bättre om den har potential att sätta agendan.
- Du mejlar din artikel i word till kommunikator@biodlingsforetagarna.se. Texten får inte vara mer än 2.500 tecken inklusive blankslag. Glöm inte skriva ditt namn och din mejladress.

Vindindustrin förorenar för bina?

Björn Lagerman
FriBi och BeeScanning
www.fribi.se

Hurså? Kan väl inte vara möjligt, det är ju det enda rena, hållbara, fossilfria alternativet som finns! Dessutom har ju regeringen och många riksdagspartier som värnar om miljön bestämt att hela Sveriges yta ska bebyggas med vindindustriområden. De kan väl inte ha fel?

I Örebro län ska 100–500 stycken vindkraftverk byggas. Det blir en anläggning varje 3–7 km, lika höga som Eiffeltornet.

Jag är vanligen ganska skepisk till påståenden som saknar eller har svagt stöd i vetenskapen. Inte desto mindre får man vara ödmjuk när det som här saknas kunskap.

En omfattande förvandling av vårt landskap är på väg och man kunde förvänta sig att den är baserad på kunskap och beprövad erfarenhet. Dessvärre är det förvånande hur svagt kunskapsläget är på många viktiga områden. Vindkraftverkens effekter berör biodlingen inom flera områden; här berörs vibrationer, lokalt klimat, mikroplaster och flyghinder.

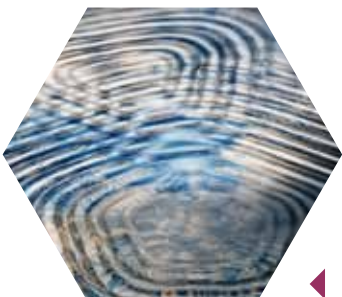

Foto: "Vibrationer" Gerd Altman

Vibrationer Ljud, både högfrekvent, som kan uppfattas av människans hörsel och ohörbara lågfrekventa vibrationer, skapas dels av rotorbladens motstånd mot vinden dels av vibrationer i kraftöverföringen. Vibrationerna, förtätning/förtunning av material transporteras på stora avstånd. Lågfrekventa ljud kan förflytta sig miltals. Ljudvågor kan försvaga och förstärka varandra genom sk utsläckning och interferens. Effekten kan bli att i vissa punkter uppstår fenomen där vibrationer från olika kraftverk korsas.

Enligt rapporter från biodlare i Kalmartrakten, "jag kan inte ha bigårdar på vissa platser efter att vindkraftverk etablerats."

Bin kommunicerar i kupan med avläsning av vibrationer, okänt vilka frekvenser. Vibrationernas eventuella påverkan på andra organismer exempelvis i marken och därmed av betydelse för växtlighet och basen för ekosystemen är okänt.

Försämrade växtlighet Det lokala klimatet på lasidan av vindkraftverk får förhöjd temperatur och torkar ut marken i området. En kinesisk studie av 1700 vindkraftverk under 10 år visar effekter med 15% sämre vegetationstillväxt. Bekräftas av amerikanska studier.

I vilken omfattning en försämrade vegetations-tillväxt påverkar ett dragområdes bördighet, nektar och pollenproduktion för vilda och tama pollinatörer är okänt.

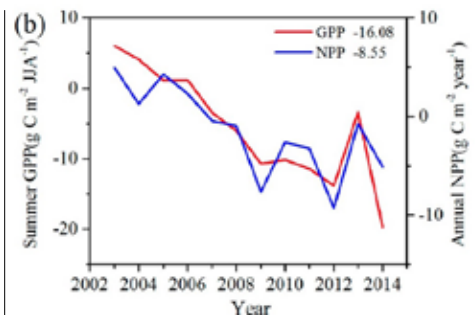
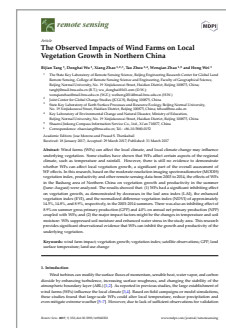

Fig visar minskande tillväxt mätt som inlagring av kol i bladmassan. Bladyteindex minskade 15%.

Bijian Tang 1, Donghai Wu 1, Xiang Zhao 1,2,*
Tao Zhou 3,4, Wenqian Zhao 1,5 and Hong Wei 1

Ladda ned pdf för mer info här:
<https://www.nyavayer.net/wp-content/uploads/2021/01/The-Observed-Impacts-of-Wind-Farms-on-Local-Vegetation-Growth-in-Northern-China.pdf>

Mikroplaster Vindkraftverk slits, och bladen byts därför efter ca 15 år. Bladen består mest av epoxiplast. Varje blad väger ca 20 ton. Mikroplasterna, är små partiklar från ca 0,5 mm ner till nanonivå. I vindkraftsområdet förorenas marken med ca 1 gram per kvm och år. Epoxiplasterna läcker enligt ny studie sedan tungmetaller och är en möjlig källa till Bisfenol A.

Ladda ned pdf för mer info:
<https://www.kemi.se/download/18.6df1d3df171c243fb23a>

När frågan ställs till berörda myndigheter om livsmedel kan ätas säkert från vindkraftverksområden blir svaret att ingen vet.

Här Nina Strömbergs skrämmande rundvandring i sammanfattning:

Piteå kommun: MQ, miljöinspektör – Han visste inte men mailade min fråga till:

IO, miljöinspektör och tillsynsansvarig för Markbygden – Hon visste inte

Mikael Ferm, Projektledare för vindkraften, Piteå kommun – han hänvisade mig tillbaka till tillsynsmyndigheten

Länsstyrelsen Norrbotten – hänvisade mig till Tillsynsmyndigheten

Naturvårdsverket, Lena Stigsson – Visste inte men tyckte det var bra att jag lyfte frågan

Folkhälsomyndigheten – Hänvisar till Livsmedelsverket

Livsmedelsverket (telefonkontakt) – där man inte svarar på frågan och menade att dom ansvarar för andra slags frågor. Hänvisade till Naturvårdsverket.

Miljödepartementet (telefonkontakt), Elin Simonsson – Hon kunde mikroplast från däck och båtar men inget om vindkraft. Hon hänvisade mig till

Energimyndigheten, David Newell – Hänvisade mig till Naturvårdsverket

Naturvårdsverket Helen Lindgren-Wester – Kan inte svara på frågan, hänvisar mig till

Livsmedelsverket och Kemikalieinspektionen, Helena Dorfh – Kan inte svara på frågan, hänvisar till

Livsmedelsverket och Naturvårdsverket, Leif Bengtsson – Kan inte svara på frågan, hänvisar till

Livsmedelsverket och Naturvårdsverket, SLU Johan Svensson, forskare som just nu arbetar med ett forskningsprojekt om storskalig vindkrafts påverkan på miljön: – Han hade aldrig tänkt på det, men skulle ta upp det med sina kollegor.

RISE, Peter Mannberg, som på Naturvårdsverket uppdrag gjort ett forskningsprojekt om mikroplaster från hårdplastkompositer. Har inte fått svar ännu.

För källor se:
www.motvindnorrnogen.se/2021/01/25/mikroplaster/

Foto: henrik.hamren@su.se

Fisk anlagrar mikroplaster och miljögifter ansamlas på mikroplaster.

Mikroplaster har analyserats i honung. Om bin påverkas av mikroplast i pollen och honung är okänt.

Flyghinder Det finns rapporter om att bin kan stå i närheten av vindkraftverk utan problem. Rotorbladen är upp till ca 100 meter långa med en periferihastighet kring 300 km/t. Bladen har en svepyta kring 20 000 kvm.

Vindkraftverk dödar så pass mycket insekter att deras effekt försämras kraftigt av de som fastnar på rotorbladen och måste därför rengöras regelbundet. En studie har beräknat att ca 1 200 miljarder insekter dödas av vindkraftverk i Tyskland.

Med våra lokala förutsättningar med försök för BeeScanning, bigårdar och parningsstation för varroamotståndskraft belägna mellan vatten på ena sidan och vindindustriområde planerat på andra sidan är vi oroliga att det kommer påverka oss negativt.

Inget levande som flyger in kan undkomma en sådan giljotin. Om bin påverkas av flyghinder är okänt.

Källhänvisningar här: www.motvindnorrnogen.se/2021/01/05/propellerslakt-av-bin/

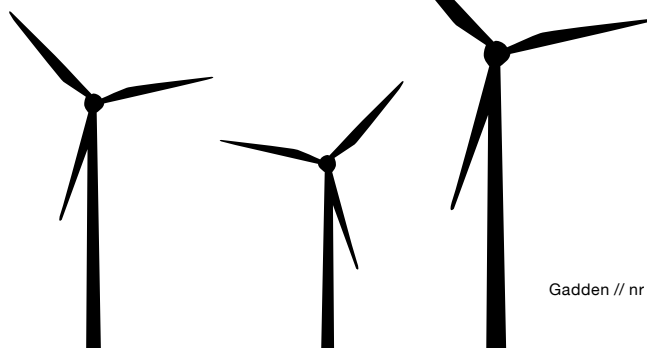
Foto: Tomislav Dulic www.motvindnorrnogen.se

Allt förändras, hur är okänt Landskapet kommer att förändras. Förutsättningarna för biodling kommer att förändras. Det är vårt ansvar att delta i samhällsdebatten, skaffa kunskap och företräda våra och binas intressen. Att våra politiker och myndigheter är beredda att offra det kommunala självstyret för att driva igenom vindkraftsindustrialiseringen mot lokalpolitikens vilja är i sig en demokratisk skandal särskilt som konsekvenserna i grunden är okända.

Exploatörernas ansvar En verksamhetsutövare ska leva upp till samtliga hänsynsregler i 2 kap. miljöbalken. Det är också verksamhetsutövaren som ska ha kunskap om vad bestämmelserna innebär för den egna verksamheten eller åtgärden. Genom att luckra upp tillämpningen av lagen bereder systemet väg för att efterleva statens vilja.

Bodlingsföretagarna har rätt att ställa krav på att exploatörerna ska visa att deras verksamhet följer grundläggande miljörättsliga principer, den möjligheten borde vi ta tillvara.

Björn Lagerman, yrkesbiodlare

Arbetet mot honungsfusk fortsätter

För att stärka skyddet av honung producerad enligt EU's honungsdirektiv arbetar Copa Cogeca med förslag på nya formuleringar och förtydliganden.

Text: Mats Olofsson

copa*cogeca
european farmers european agri-cooperatives

Biodlare inom EU utsätts för hård prispress från importerad honung som inte alltid uppfyller kraven i EU's regelverk för att kallas honung. Det kan vara att honungen innehåller socker från vinterfodring eller att bin ges socker under säsong.

En del producenter använder specialdesignad sirap för att fodra under säsong och denna är svår att upptäcka i tester. En annan produktionsmetod är att skörda honung innan bina har hunnit täcka den. Sådan honung är inte färdig enligt EU direktivet och innehåller ofta en alltför hög vattenhalt. Metoder används sedan för att maskinellt lufta bort fukt. Detta ger en snabbare process och bidrar till att försäljningspriset kan hållas nere.

Enligt EU:s definition är honung det naturliga söta ämne som *Apis mellifera*-bin bereder av nektar från växter eller av sekret från levande växtdelar eller av exkret av växtsugande insektsarter på de levande växtdelarna, som bina samlar och omvandlar genom att förena dem med egna särskilda ämnen, deponerar, torkar, lagrar och låter utvecklas i vaxkakor.

LP:s Biodling AB

Av Biodlare För Biodlare

www.lpsbiodling.se

Tappstation 70cm med
Dana api Matic 1000.
Artnr: 110896

Apifonda 15kg.
Artnr: 114501

Parningskupa swi-bine.
Swinty original.
Artnr: 113115

0533-631 11
Telefontider:
Mån-Fre: 8-14.30
Frukoststängt: 10-10:30
Lunchstängt: 13-13:30

Passa på att beställa
det du behöver inför
nya säsongen redan nu
för att slippa väntetid
i högsäsong.

Klicka på fliken **återförsäljare**
på vår hemsida för att hitta den
närmast dig.
Glöm inte att **anmäla dig** till vårt
nyhetsbrev längst ner på sidan så
du inte missar våra erbjudanden.

DET SJÄLVKLARA VALET
FÖR BIDLARE I SVERIGE

- SERVICE
- KVALITET
- KUNSKAP
- OMTANKE

Följ oss på våra sociala medier.

@lpsbiodling lpsbiodling

Fler digitala föreläsningar i april

Bodlingsföretagarna arrangerade den årliga konferensen för biodlarnäringen i februari 2021. Då vi inte kan arrangera någon fysisk konferens i år fortsätter programmet med två digitala minikonferenser under april.

Inspirationsföreläsningar hålls av två olika biodlare – Monica Larsson, Honungsgården på Bjäre och Johanna Adolfsson, Ripa Honung som berättar om sina verksamheter.

Efter varje föreläsning kommer det också vara tid för kunskapsutbyte genom diskussioner och frågor.

Minikonferenserna sänds via Zoom, måndagen den 12:e april och måndagen 26:e april på kvällen.

Minikonferenserna genomförs i samarbete med Jordbruksverket och är kostnadsfria.

Du anmäler du dig till minikonferenserna via e-post och anger datum, ditt namn och telefonnummer, välkommen!

info@biodlarkonferensen.se

Missa inte det!

PROGRAM

Måndag 12:e april kl.18.00–19.00

- Honungsgården på Bjäre
- Monica Larsson
- www.honungsgarden.com

På Bjärehalvön i Skåne driver Monica Larsson med maken Lars sitt bodlingsföretag med inriktning på drottningodling och pollineringsjänster till lantbruket. Företaget Honungsgården på Bjäre förser biodlarbranschen och småskaliga biodlare med Buckfast bidrottningar. Drottningodling är ett omfattande och långsiktigt arbete och man samarbetar med specialister och biavelsklubbar. Med en bodling som omfattar cirka 500 bisamhällen (2020) och en plan att utöka ytterligare, är Monica och hennes företag, en av de större drottningodlarna i Sverige.

Pollineringsjänster är också en viktig del av verksamheten, ungefär 90 bisamhällen används för pollineringen och det krävs att bisamhällena har god bihälsa, är starka och klarar av att flyttas till odlingar inför blomningen. Denna tjänst kräver specialkunskap och god logistik samt utrustning.

Monica kommer att berätta om sin bodling och att honungen blir en biprodukt, det är inte en huvudprodukt i företaget men en viktig del av inkomsten.

Måndag 26:e april kl.18.00–19.00

- RipaHonung & Bipollen
- Johanna Adolfsson
- www.ripahonung.se

Kommunikation i bikupan – inte bara en dans på vaxkaka

Ripa Honung är mitt i sin utvecklingsresa och det handlar mycket just nu om hårda mål som att etablera bigårdar, lyckas med drottningodling och avläggarplaner. Johanna Adolfsson driver sin verksamhet i Ripa, Skåne.

– Jag startade mitt bodlingsföretag, Ripa Honung, år 2018 med målet att ha 100 bisamhällen, producera honung och bipollen samt erbjuda kurser och föreläsningar om bin, berättar Johanna.

Men det handlar även om mjuka mål som att förstå biet och sprida kunskap om denna fascinerande varelse. I föreläsningen berättar Johanna om sina val kring att skynda långsamt och om att biets hemligheter är en central del i företaget.

Johanna kommer att berätta om sin verksamhet och kommunikation i bikupan samt sprida ljus kring drottningens förmåga att styra en superorganism.

ANMÄLAN
senast söndag 11:e april

senast söndag 25:e april

Konferensen är kostnadsfri men du behöver anmäla dig via e-post, mer info på hemsidan:
www.biodlarkonferensen.se

13:e februari

På lördagseftermiddagen var det dags för Biodlingsföretagarnas årliga konferens. Denna gång alltså livestreamad. Som mest deltog 240 personer.

Vi kan bara konstatera att det gick bra! Vi lyckades genomföra ett årsmöte och konferens digitalt lördagen den 13 februari med föreläsare från olika delar i världen och lokalt i studio. Lite teknikstrul hör till men på det stora hela flöt allt på och det blev en lyckad eftermiddag med intressanta föreläsare.

Först ut av föreläsarna var Håkan Albrektsson, Österlenhonung. Han berättade om sin affärsverksamhet där han bland annat hyr ut sina bin för pollineringsuppdrag i fruktodlingarna på Österlen. Han berättade också att han började odla drottningar i stor skala 2016 och att han byter drottningar vartannat år.

Näst på tur var professor Norberto Garcia som var med via länk från Argentina. Professor Garcia kan "allt" om honungsfusk. Han berättade bland annat om vad som görs för att förhindra fusk. Han sa att det är vår plikt som biodlare att skydda renheten och äktheten hos biprodukterna, inte bara för vår egen skull utan också för att skydda konsumenterna, livsmedelssäkerheten och den biologiska mångfalden. Professor Garcia visade också att vi i Sverige importerar mer och mer honung men att vi exporterar en försvinnande liten del.

Sist av föreläsarna var Dr Marla Spivac som befann sig i ett iskallt Minnesota. Hon forskar om betydelsen av propolis. Bina åter inte propolis men de använder det som kitt. Dr Spivacs forskning visar att propolis har hälsofrämjande effekter och att det stärker binas immunförsvar. Det skyddar bland annat mot kalkyngel men däremot inte mot varroa.

Avslutningsvis informerade Fredrik Sjöberg från BF:s styrelse om den nya djurhälsoförordningen som börjar gälla den 21 april i år.

ÅRSMÖTET MÖTESORDFÖRANDE YNGVE KIHLEBERG

Mina tankar om årsmötet kan sammanfattas av följande:

Fungerade över förväntan bra!

Det kräver kanske mer av deltagarna för att kunna göra sig hörd men samtidigt enklare att delta på ett digitalt möte än att behöva resa långt. Jag tror att digitala årsmöten är något som vi kan fortsätta med för att få ett bättre medlemsinflytande på årsmötet.

För min del som ordförande gällde det att vara aktiv på flera plan eftersom chatten krävde uppmärksamhet samtidigt som jag var tvungen att hålla koll på vem som begärde ordet. Med lite arbetsfördelning, kanske en vice ordförande på mötet, kan även det fungera.

Jag var nöjd med min insats och jag hoppas att årsmötesdeltagarna kände att de fick möjlighet att yttra sig.

Yngve Kihlberg

RÖSTRÄTTIGADE VID ÅRSMÖTET

Rösträknarna vid årets årsmöte har lämnat följande rapport:

78-3

• Vid årsmötets början fanns 78 röstberättigade varav tre var admin = 75 röstberättigade

=75

• Vid årsmötets slut fanns 76 röstberättigade varav tre var admin = 73

-2

• En handfull som åkt ut ur det digitala mötet blev insläppta igen.

76-3

• Två anslutningar tillkom en halvtimme försent, alltså efter att röstlängden fastställts. Dessa två blev ej insläppta, vilket inte heller hade skett på ett fysiskt möte.

=73

• En person försökte ansluta och en rösträknare släppte in medlemmen fyra gånger utan resultat. Rösträknaren hade även messenger-kontakt med medlemmen.

Text: Wilhelm Ydrestål

Kommunikatörens roll

Frågan om kommunikatörens roll kom upp till diskussion vid det digitala årsmötet den 13 februari 2021. Hur avtalet mellan kommunikatören och Biodlingsföretagarna ser ut är ingen officiell handling men detta är huvudparten av det som ingår i kommunikatörens arbetsuppgifter:

- Intervjua, skriva reportage, artiklar och notiser till Gadden
- Fotografera, filma, bildbehandla till Gadden och sociala medier
- Medverka vid möten och konferenser samt dokumentera dem i ord och bild
- Bevaka biodlarbranschen i andra forum
- Vara ett bollplank för styrelsen i kommunikatörs- och utgivarfrågor
- Bidra med idéer till kommande Gadden och utskick
- Svara på frågor från medlemmar och myndigheter som kommer in via mejl och sociala medier
- Korrekturläsning av Gadden samt övriga utskick från BF
- Löpande uppdatera hemsida och forum
- Skriva underlag till medlemsutskick
- Vid behov formulera och skicka pressmeddelanden

Kommunikatören står själv för arbetsplats, bil, kamera, dator, Photoshop, InDesign med mera.

Betald arbetstid är 6 timmar/vecka. Faktiskt tid kan variera kraftigt men är i snitt mer än 8 timmar/vecka.

Kommunikatören har inget extra betalt för reportageresor.

VERKSAMHETSPLAN 2021 SOM BESLUTADES PÅ ÅRSMÖTET

Biodlingsföretagarna ska under 2021 främja svensk närings-
biodling genom att arbeta inom följande fokusområden:

- Fler medlemsförmåner
- Bidra till ökad marknadsandel för svensk honung genom informationsspridning
- Utveckla kommunikationen genom ny hemsida och nytt forum
- Påverka myndigheter
- Ett användarvänligt biregister
- Rimlig ersättning för förintade bisamhällen vid sjukdom
- Produktionsstöd
- Återuppbygga föreningens ekonomi
- Styrelsen ska ta fram ett underlag till resepolicy som tas upp för beslut på årsmötet 2022
- Se över om sekreterar- och kommunikatörsfunktionen kan vara samma person, presenteras för årsmötet 2022

För att bygga en stark organisation behöver vi öka antalet medlemmar, vår vision är 500 medlemmar.

Binas roll i jordbrukslandskapet – webinarium

Kungliga vetenskapsakademien och Svenska nationalkommittén för biologi håller ett webinarium om bin, biologisk mångfald och samverkan den 21 april klockan 13–15.

De frågor som bland annat ska diskuteras är vilken roll bina har i det moderna jordbrukslandskapet, vilka hot som finns mot bina och vilka naturvårdsinsatser som görs?

PROGRAM

Moderator –Martin Emtenäs, författare och journalist, ledamot i Svenska nationalkommittén för biologi

Maj Rundlöf, forskare vid Lunds universitet – Det moderna jordbruket och pollinerande insekter, vilken roll spelar bina?

Johan Rydlöv, Miljöspecialist Trafikverket Investering Pollinatörer och infrastruktur: var finns hävd i vårt framtida landskap?

Eva Forsgren, docent och samverkanslektor i biodling vid Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU Friska bin för en hållbar livsmedelsproduktion

Jenny Ekman, sakkunnig jordbruk, Naturskyddsföreningen – Operation: rädda bina

Marie Hannerstig, lärare/skolmaterialsutvecklare/projektledare, Naturskyddsföreningens skolenhet – Om att använda bin som en engagerande ingång i skolans undervisning

Läs mer och registrera dig på hemsidan, www.kva.se
sök på deras kelandrium, "webbinarium bin ingen bisak"

PARADE CARNICA-DROTTNINGAR för leverans redan i maj

Vi kommer även i år att hämta Carnica-drottningar från deras ursprungsland Slovenien, för de som t.ex. vill göra tidiga avläggare. Vår leverantör *Pislak Bali* är den störste odlaren i landet. I Slovenien finns enbart Carnica-bin. Veterinärbesiktigade före leverans.

Pris 470:- per styck eller vid beställning minst 5 st 420:-. Frakt ingår. Beställ senast 10 maj 2021.

Bigården Skogsstugan, Kjell Karlsson
Tel 070-813 18 88 eller skarmarang@icloud.com

**Honungs
Gården** på Bjäre
Monica Larsson
professionell drottningodlare

Vi säljer **Bidrottningar Buckfast** odlade efter testat avelsmaterial som medför snabb vårutveckling, är fromma, svärmtroga, har bra rensningsförmåga och är mycket högavkastande. Vill du veta mer, beställa eller begära offert? Besök gärna oss på hemsidan:

www.honungsgarden.com

ring 0702061994 eller mejla på monica@honungsgarden.com

Fraktfritt på beställningar före 1 maj 2021

Nytt NPB-projekt – en förstudie

Vad vet konsumenten om "äkta" honung?

BF har sökt NPB-medel* ur den extra tilldelning som finns för innevarande budgetperiod som sträcker sig till 210731. Vi kommer att genomföra en studie där vi ska ta reda på hur konsumenten uppfattar honung kontra "äkta" honung och hur dess köpbeteende ser ut. Konsumenten i detta fall är både konsument som handlar i dagligvaruhandeln och köpare inom livsmedelsindustrin.

"Äkta" honung utsätts idag för stor konkurrens från importerade produkter som uppges vara äkta honung men som inte är det. För att kunna öka andelen "äkta" honung behöver kunskapen om honung och andra biprodukter spridas. Konsumenterna behöver informeras om vad honung är, vilken nytta äkta honung gör för miljön och den biologiska mångfalden. Konsumenterna behöver också förstå att bin är nödvändigt för övriga jordbruket, fröodlingen och frukt- och bärödlings, då dessa är helt beroende av honungsbin och vilda pollinerare för pollinering. Många biodlare har efterfrågat en större informationskampanj för att kunna öka försäljningen i bland annat detaljhandeln.

För att längre fram kunna gå ut med en större informationskampanj behöver en förstudie göras för att se vilken kunskap konsumenten/livsmedelsindustrin har om honung idag och hur de ser på honung överlag. Detta görs enklast via en attitydundersökning. På det sättet kan målgruppen och dess köpbeteende samt kunskap definieras tydligt.

Att vi startar detta beror till stor del på det initiativ som BF-medlemmen Johannes Sjöstedt har uttryckt på bland annat vårt forum. Efter dialog med Johannes formulerade vi en ansökan.

Vi har knutit en referensgrupp till projektet bestående av Höglandets Honung, LRF

Mat&Dryck, Svensk Honungsförädling, Svenska Bin och Sveriges Biodlares Riksförbund.

Som projektledare har vi anlitat Sanna Ohlander med erfarenhet från att driva flera olika projekt. Sanna arbetar i sitt dagliga värv med bland annat recept-utveckling, events och work shops med mat i fokus.

Från Biodlingsföretagarnas styrelse deltar Mats Olofsson, Helena Ring Johansson, Marie Backman och Staffan Tegebäck på olika sätt.

* Stödet finansieras genom det nationella programmet för biodlingssektorn (NPB) och finns till för att förbättra villkoren för produktion och saluföring av biodlingsprodukter.

Dags för ny hemsida och shop?

Biodlingsföretagarna kan genom samarbete med WebbPlatsen erbjuda ett förmånligt paket för hemsida i WordPress med webbutik under april månad till alla nya och befintliga medlemmarna.

Att skapa och underhålla en webbplats ska inte vara svårt och samtidigt ska man ha möjlighet att göra avancerade uppdateringar då ens behov kan ha ändrats. Oavsett om man skapar en vanlig webbplats eller webbutik är det viktigt att välja ett publiceringsverktyg som enkelt kan anpassas till designkrav, funktionalitet och budget.

WebbPlatsen erbjuder en färdig lösning för hemsida och shop med produkter, betalösning för swish och kort ingår från Nets*, frakthantering, SSL-certifikat (verifierar att din hemsida är säker).

Webbplatsen älskar WordPress och bygger din hemsida, de hjälper även till med eventuell registrering av domännamn eller ompekning från annan leverantör.

Har du redan en hemsida men skulle vilja uppdatera den, eller så kanske du endast vill lägga till en webbutik – det ingår också i paketerbjudandet.

Inte nog med det – en workshop ingår

Tecknar du detta förmånliga paket ingår ett webinarium. Under två timmar då WebbPlatsen går igenom ditt grundpaket, hur du ska leverera materialet så de kan bygga hemsidan, hur du hanterar frakt i shopen och betalningar samt hur du uppdaterar hemsidan självt. Du får tips vad som kan vara bra att tänka på för hemsidan, om du vill sälja produkter och det kommer att finnas tid för frågor.

Webbinarium måndag 3:e maj 2021 kl.15.00–17.00 via Zoom

PAKETERBJUDANDE 2,995:- exkl moms minus 20% rabatt som medlem i BF

(Erbjudandet gäller under april 2021, rabatten fortsätter gälla löpande varje år du medlem.)

Du tecknar paketet genom BF:s hemsida, fyll i formuläret i butiken:

www.biodlingsforetagarna.se/butik.html

Är detta något för ditt företag – teckna direkt, erbjudandet är begränsat under april och boka in den 3:e maj för webinariet. Rabatten på ca 600 kr motsvarar halva serviceavgiften i Biodlingsföretagarna och du behöver vara medlem för att ta del av erbjudandet.

Biodlingsföretagarna I SAMARBETE MED

*Kostnad från Nets tillkommer för betalningar i webbutik.

Regeringen förstärker stödet till biodlingssektorn

Regeringen har beslutat att öka budgeten för det nationella programmet för biodlingssektorn för åren 2021 och 2022. Programmet stärker den svenska biodlingen genom stöd till projekt som förbättrar villkoren för produktion och saluföring av biodlingsprodukter.

Det nationella programmet för biodlingssektorn har fyra mål; god bihälsa, att öka antalet biodlare och antalet bisamhällen, ta fram informations- och kursmaterial till utbildning och marknadsföring samt verka för god tillgång på bra pollen- och nektarväxter. Medel kan fördelas till projekt inom områden som är viktiga för sektorn, så som att minska trycket från varroakvalster, avel, tillämpad forskning och spridning av kunskap, honungskvalitet och övervakning av marknaden för att bland annat motverka fusk med honung. Programmet kan även stödja projekt om samexistens mellan vilda och tama bin.

Budgeten för programmet höjs från 7 miljoner kronor per år till nästan 12 miljoner kronor per år, därtill görs en viss omfördelning av medel mellan olika insatsområden inom programmet. Genom ändringen tar Sverige del av den ökade EU-budgeten för stöd till biodlingssektorn.

– Det här är ett viktigt och behövligt stöd till biodlingssektorn för att möta aktuella utmaningar. Genom att höja budgeten och anpassa inriktningen på programmet så stärks förutsättningarna för sektorn att utvecklas och vara konkurrenskraftig. Jag ser det här som ytterligare en åtgärd för att uppnå målen i livsmedelsstrategin, säger landsbygdsminister Jennie Nilsson.

SPRIDER KUNSKAP OM SVENSK HONUNG
Biodlingsföretagarna har tagit fram en informationsbroschyr för att sprida kunskap kring biodling, och vi kommer tillsammans med andra organisationer att gå ut med en informationskampanj varför man ska välja svensk honung i butiken. Vi jobbar också för att det ska bli en bättre ursprungsmärkning på honung. Båda dessa kampanjer gör vi för att konsumenten ska kunna göra medvetna val. Och vi ser gärna att detaljhandeln är med och hjälper den svenska jordbruks- och biodlarnäringen med detta.

Idag ser vi att svensk honung har ungefär 40 % av hyllutrymmet i butiken och det är för lite. Vi vet att fusk med honung är mycket utbrett i världen och vi vet att fusk även nått "våra" butikshyllor.

Tittar vi på produktionskostnaden för honung i Europa ligger snittet ungefär på 6 €/kg, men idag finns det mycket på butikshyllorna som inte kostar det ens ut i butik. Marknaden svämmas över med förfälskade produkter och det är främst priset som är vägledande för vad som är äkta och oäkta.

VI VILL

- att detaljhandeln väljer Svensk honung i sina egna märkesvaror.
- få större utrymme i butikshyllan redan nu.
- att detaljhandeln aktivt väljer bort "för billig" honung eftersom det trots märkningen kanske inte är äkta honung som det borde vara i burken.

DET NATIONELLA BIREGISTRET

Det är av väsentlig vikt för biodlarnäringen att införandet av nationellt biregister (som vi är för) inte utformas så att vem som helst kan ta ut uppställningskoordinater. En bigård kan innehålla bin, kupor och honung till ett värde över 100 000 kr och är av förklarliga skal mycket stöldbegärliga. Kan man få ett produktionsstöd för det extra arbete det innebär för biodlaren, med många utplacerade bigårdar, vore det enklare att få med sig alla på tåget (återigen ett ex från Finland).

Vi efterlyser produktionsstöd för registrerade biodlingsföretag som täcker invintringskostnaden på våra breddgrader.

Sammanfattningsvis är följande saker viktiga för biodlingsnäringen:

- Rätt utformat biregister
- Rätt ersättning vid förintade samhällen
- Direktstöd för varroabekämpning
- Pollineringsstöd till jordbrukaren
- Produktionsstöd för invintring på våra breddgrader
- Tydligare ursprungsmärkning
- Bort med fusk och svarthonung

BF välkomnar beslutet

Fredagen den 12:e mars kom nyheten från regeringskansliet om att biodlingssektorn tilldelas en utökat budget för Nationella programmet för Biodlingssektorn (NPB). Biodlingsföretagarna har under vintern varit inbjudna till bland annat en "hearing" anordnad av Näringsdepartementet, ett tillfälle då BF kunde framföra synpunkter och driva frågor som berör biodlarbranschen. I januari uppvaktade även Staffan Tegebäck och Thomas Dahl regeringskansliet.

VIKTIGT ATT GYNNA HELA NÄRINGEN
BF är en branschförening och representerar biodlarnäringen, alltså de biodlare som helt eller delvis lever på sin biodling eller biodlingsrelaterade yrken. Biodlingsföretagarna jobbar med en yrkesbiodlarkonferens varje år, vi tar fram olika utbildningar för yrkesbiodlare, vi har varit med och tagit fram och stöttar en utbildning för blivande yrkesbiodlare, vi jobbar med frågor som fuskhonung samt så vill vi öka marknadsandelarna av svensk honung i våra butiker.

Vi vill framhålla vikten av att man gynnar hela näringen med de pengar som kommer från NPB.

BF är en branschorganisation inom ett smalt område som är helt nödvändigt, våra medlemmar

ger stora viktiga effekter på andra näringar. Exempelvis på oljeväxt, frukt-, bär- och fröodling samt är en garant för biologisk mångfald.

Bara pollineringsvärdet i Sverige uppskattas till 600 miljoner kronor / år enl Svenska Jordbruksverkets värderingar.

IMPORTERAD HONUNG BIDRAR INTE TILL ÖKADE SKÖRDAR I SVERIGE

För att våra jordbruksmarker ska bli pollinerade krävs det att det är våra inhemska bin som pollinerar dem. För att få en effektiv pollinering på dessa stora arealer krävs en viss storlek på biodlingsföretaget, stor kunskap och rätt utrustning. För att få denna specialkunskap krävs utbildning.

För att få ut bisamhällen i odlingslandskapet kan ett stöd för pollinering i blommande gröda ges till lantbruket, enligt finsk modell. Alltså är det inte honung från EU eller icke EU länder som ökar de svenska skördarna inom jordbruksnäringen. Utan den svenska biodlarnäringen och dess honung.

I Sverige finns problem som Varroa, fuskhonung och svarthonung så vi förutsätter att de utökade resurserna i NPB-programmet används för att täcka kostnader för att bekämpa detta. I föreskrifterna från EU står det bland annat att pengar kan användas direkt som ersättning för varroabekämpning, exempel på detta, stöd i Tjeckien som subventionerar läkemedel.

Björn Gustavsson
bihälsokonsulent

bjorn.gustavsson@jordbruksverket.se • Tel: 073-856 43 12

Vad händer med varroaforskningen?

Detta är en resumé av Dr. Adam Dolezals artikel i marsnumret av American Bee Journal. Han är verksam på Department of Entomology vid University of Illinois där han driver the Dolezal Bee Lab med forskning kring honungsbins sjukdomar. Joachim de Miranda, professor vid Ekologikum SLU, har på ett tjänstfullt sätt granskat min artikel och kommit med kompletteringar.

Tillbakablick ... Varroakvalstret kom till Nordamerika i slutet av 1980-talet och sedan dess har ett flertal bekämpningsmedel använts med varierande framgång. Flera av dessa är inte effektiva längre. För 20 år sedan började man utveckla övervakningsmetoder med tröskelvärden för att veta vilken angreppsgrad som orsakade betydande skada i samhället. Man började titta mer på alternativa bekämpningsmetoder och biotekniska åtgärder såsom varroaresistenta bin och drönbortskärning. Trots stora ansträngningar är varroan fortfarande en utmaning för biodlare världen över.

De flesta biodlare vet att varroa orsakar skada i samhället på två sätt. Den livnär sig på vuxna bin genom att bita och dränera bina på näring (fettkroppar) vilket försvagar och sänker deras motståndskraft. För det andra är kvalstret värd för en rad skadliga virus som den överför och är tveklöst mycket mer betydelsefull för bidöden än varroan i sig.

Gotlandsbin ... Adam Dolezal tar upp Gotland som ett exempel där det, utifrån ett mångårigt SLU-experiment om binas naturliga anpassningsförmåga, har utvecklats en population av honungsbin med en sorts varroaresistens som ger sig uttryck i låg vinterdödlighet, även utan någon form av bekämpning. Ändå är kvalstrets angreppsnivåer relativt höga och bina uppvisar samma nivå av

Deformed wing virus (DWV) som andra samhällen. Istället för att stå emot kvalstret verkar bina tolerera höga nivåer av DWV. Denna högre virustolerans bekräftades på SLU med virusinfektionsexperiment på enskilda vuxna bin, utan kvalstrets inblandning, där de anpassade Gotländska bina överlevde infektionen mycket bättre än kontrollbin. I dessa pandemitider är de flesta av oss medvetna om att virus kan utvecklas snabbt och bli mer virulenta (hur väl en patogen mikroorganism kan framkalla en sjukdom hos en värdcell). Adam berättar om DWV som ett gott exempel. I Hawaii, innan varroan blev införd, hade man upptäckt ca 10 olika linjer i bisamhällen av DWV. Efter tre år med varroa på Hawaii återstod endast en mycket virulent stam. Introduktionen av varroa öppnade sålunda en ny väg för ett virus att angripa bin, men endast en stam var i stånd att dra fördel av detta, nämligen DWV. Eftersom virus är benägna att mutera och föröka sig, kan nya stammar dyka upp och sprida sig mycket snabbt – ofta mycket fortare än en förändring (som resistens) kan ske hos värden (biet).

Adam fortsätter att berätta om den senaste forskningen på sitt labb i Illinois. Under en längre tid har han undersökt Israeli acute paralysis virus (IAPV). Detta virus är inte lika utbrett som DWV men är emellertid anledningen till många förlorade bisamhällen. IAPV är lätt att använda i försök. Om man ger viruset till vuxna bin (genom födan), blir de efterhand lamslagna och dör efter att viruset nått

Varroa destructor sitter på ett nästan fullt utvecklat bi under cellocket.
Foto @dreamstime

Elitdrottningar & Bruksdrottningar av Buckfast

Österlenhonung
Buckfast - H.A.L
www.osterlenhonung.se

Följ oss på Facebook
Östelenbuckfast

höga nivåer. På så sätt kan man ge bina olika diet eller utsätta dem för olika kemikalier (ex. pesticider) för att se hur överlevnaden förändras när de utsätts för påfrestningar som IAPV. Detta hjälper oss, enligt Adam, att identifiera välgörande insatser för att minska angreppsggraden och även förstå hur låga nivåer av andra stressfaktorer, som svält och exponering av pesticider, kan öka mottagligheten.

Socialt immunsystem ... Honungsbin är verkligen utsatta för olika smittor eftersom de slickar och gnuggar sig mot varandra och dessutom anses de ha ett svagare immunsystem än många andra insekter. Istället har de utvecklat ett mer komplicerat socialt immunsystem som bland annat innebär att de älskar att städa och desinficera bostaden (sprida propolis) och inte minst, utifrån sjukdomsspridningsperspektiv, upptäcka och kasta bort sjuka larver, puppor och vuxna bin från samhället. Adams team upptäckte en intressant egenskap hos bina: när han infekterade honungsbin med en låg dos av IAPV (så att få bin dog) och slog ihop dem med övriga bin i samhället, skedde något märkligt. De andra bina undvek de IAPV-infekterade bina och man såg färre mun-mot-mun beteenden.

Adams team har även studerat hur sjukdomar sprids mellan samhällen. Det har framförallt talats om "varroabomber": superangripna samhällen på väg att dö där kvalster sprids till andra friska samhällen. Sjuka bin har en tendens att bli förvirrade och flyga in i fel samhällen. Vaktbina ser emellertid till att felflygande bin stoppas, men när IAPV-infekterade bin försökte ta sig in i andra samhällen var vaktbina mindre aggressiva att stoppa dem. När man infekterade bin med andra virus visade sig att vaktbina blev mer aggressiva mot dessa vilket antyder att just IAPV specifikt verkar samarbeta med varroa som vektor för viruset.

Dr Gyan Harwood, som arbetar på Adams labb, försöker att titta på skillnader i mottaglighet av infektioner beroende på biets ålder. Om vi kan förstå vilka i samhället som är mest mottagliga så kan vi rikta in behandlingen mot just dessa bin, framhåller han. Man vet att dragbin inte äter pollen, och om dessa är superspridare och bär på mycket virus så skulle inte en behandling med pollen bli så effektiv.

Genteknik ... Simulerade virus som används på labb för att infektera bin är tillverkade på syntetisk väg – de kallas för dubbelsträngat RNA (dsRNA). IAPV och DWV och många andra virus ombildas till dsRNA som en del av deras återskapande. Många växter och djur kan känna igen ett dsRNA. När ett dsRNA är upptäckt, börjar biet tillverka ett protein som klipper sönder det – det kallas för RNAi (RNA-interference). Det hjälper organismen att döda viruset och förhindra dess spridning. dsRNA är bara en liten del av viruset som varken kan infektera eller reproducera sig. Det fina med detta är att om du ger en växt eller ett djur dsRNA med en specifik kod så börjar organismen tillverka dessa protein för att göra slut på fienden som matchar mot denna kod. Denna metod är till och med testad på honungsbin med lyckat resultat på IAPV och DWV och till och med mot själva kvalstret också. Dessa antivirala RNAi har utvecklats till en produkt som ges till bin flera gånger under säsongen. Samma teknologi har använts för att specifikt förhindra majsrotbaggen att äta upp rötterna på majsplantan. En sådan produkt för majsodling finns redan godkänd och registrerad för användning i USA.

Att skapa genetiskt konstruerade bin är i och för sig relativt enkelt, i forskningens syfte, men möter många utmaningar i kommersiell skala, menar Adam Dolezal. På universitetet i Texas har man jobbat med en enklare väg. Man har konstruerat en bakterie, liknande den som finns i biets mage, som kan skapa dsRNA för att bekämpa DWV. I teorin kan detta utvecklas för vilket virus som helst eller direkt för varroa. Kan denna teknologi legaliseras, kommer det att fungera i stor skala. Men kommer biodlarna vilja använda det? Tiden får utvisa, säger Adam.

Resistens mot preparat ... Under senare år har några nya läkemedel för behandling av varroa blivit godkända för användning (Apivar, Varromed, Oxivar).

Adam lyfter misstankar om att läkemedel framgent blir mindre effektiva och att kvalstren utvecklar resistens.

"Varroa-monster" från Dennis van Engelsdorp's föreläsning vid Biodlarkonferensen Apiscandia 2019 i Göteborg. Dennis arbetar vid University of Maryland i USA

Faktum är att forskning från USDA Bee breeding and Genetics Lab i Baton Rouge rapporterar om trolig förekomst av resistens hos varroa för Amitraz (verksam beståndsdel i Apivar). The USDA Bee Research Laboratory in Beltsville, Maryland, har även utvecklat stödprotokoll på sin hemsida för biodlare i syfte att utreda huruvida det förekommer resistens i deras egna bigårdar. Det är mycket användbart om man har problem med ett speciellt preparat, och om man misstänker resistens, tillägger Adam Dolezal. På samma sida kan man också läsa om olika projekt att testa nya preparat/behandlingar mot varroa (Sök på Google efter USDA Bee Research Laboratory).

Till dess kan vi bara rekommendera biodlare att fortsätta övervaka och behandla sina samhällen, oberoende av vilken metod de använder. I USA rekommenderas behandling mot varroa när det finns 1–3 kvalster/100 bin – till exempel med nyttjande av "florsockermetoden". Ju mer vi lär oss om hur varroan sprids mellan samhällen, hur den selekterar för mer virulenta virus och hur snabbt angrepp skjuter i höjden, desto mer viktigt blir det för biodlaren att förvalta sina samhällen och hålla varroatrycket nere.

Få DITT vax valsat från dina egna ramar

Fler kakor /kg

0762-331036

beefuture.se

Anlita oss ÅRET RUNT

100% Svenskt BiFoder

NYHET!!

Fullt utrustat renseri

BeeFutureFonda™

Normal
EKO

Den nya djurhälsoföreläggningen ser ut att bli försenad. Vad innebär det?

"Så länge vi inte har någon ny nationell lag- och förordning på plats så kan vi i dagsläget endast göra förändringar i våra föreskrifter om kontroll av bisjukdomar inom vad bisjukdomslagen och bisjukdomsförordningen tillåter. Den utredning som nu är ute på remiss föreslår ju ganska drastiska förändringar av bitillsynsorganisationen till exempel. Men det återstår ju att se om regeringen väljer att gå på utredningens linje när det gäller detta, skriver Anders Johansson, Jordbruksverket i ett mejl till Gadden"

NYHET vid pressläggning – gällande AHL, nya djurhälsoföreläggningen

Ingmar Germundsson från Biodlingsföretagarna deltog i möte med Jordbruksverket torsdag 25:e mars 2021 och informerar följande:

- Nya bitillsynsorganisationen kommer att träda i kraft säsongen 2023.
- Det byts namn på övervakningsområden som kommer att heta övervakningszon och skyddszon.
- Det kommer endast att finnas en varroazon.
- Material som flyttas ut ur övervakningszon räcker med att det är väl rengjort innan det används i biodlingen igen.
- Det är en öppen fråga fortfarande hur bitillsynen ska utformas, ingenting är ännu beslutat och diskussioner fortsätter i mindre grupper.
- Ersättning – frågan togs upp igen men den hänger i luften mellan regeringen och JV och inga beslut är tagna ännu.

Information kommer att fortsätta skickas från JV så fort ytterligare nyheter finns – fakta skickas då direkt till bland annat BF och SBR som sen ska kunna informera i sina organisationer.

Nya föreskrifter om kontroll av amerikansk yngelröta, varroakvalster och trakékvalster

Den 21 april 2021 börjar nya djurhälsoföreläggningar att gälla i hela EU. Av den anledningen uppdaterar vi också Jordbruksverkets föreskrifter om kontroll av amerikansk yngelröta, varroakvalster och trakékvalster. För de flesta biodlare innebär de nya eller ändrade reglerna liten skillnad, andra påverkas mer. Här berättar vi kort vad som är ändrat och vad alla biodlare måste veta.

Den 21 april 2021 börjar EUs djurhälsoföreläggning att gälla. Vi har anpassat svenska regler till denna och samtidigt genomfört andra ändringar.

För dig som är biodlare blir den största förändringen att de områden som omfattas av restriktioner på grund varroakvalster kommer att ändras. Efter den 21 april 2021 kommer det inte längre vara tre olika zoner med olika skyddsnivåer med anledning av varroakvalster. Det kommer istället endast att finnas restriktionszoner för de områden där varroakvalster är konstaterade samt områden där varroakvalster inte är konstaterade och där det därmed inte finns några restriktioner. De områden som idag omfattats av varroazon 1 blir den nya restriktionszonen och varroazon 2 och 3 samt ännu inte smittförklarade områden kommer att utgöra det område som inte kommer att omfattas av några restriktioner.

Utöver att ändra reglerna för smittförklaring med avseende på varroakvalster har vi också ändrat regler som rör flytt från övervakningszon med anledning av amerikansk yngelröta. Men när det gäller amerikansk yngelröta blir innebörden av reglerna i stort sett desamma som idag.

Den ändring vi genomför innebär att material som flyttas ut från ett övervakningsområde ska rengöras och inte saneras innan det åter används i biodling. Kravet på sanering har visat sig vara problematiskt att efterleva för de biodlare som haft sin bigård i ett område som inte är smittförklarat, men har slungrummet inom ett övervakningsområde. Eftersom ett övervakningsområde kan ligga kvar över en hel sommar vill vi ändra regeln så att biodlarna till exempel inte behöver smälta ned vaxet i ramarna såsom man måste om det ska ske en sanering.

För dig som vill föda upp humlor blir det krav på att du ska registrera din verksamhet. Din anläggning

måste också vara godkänd av Jordbruksverket. Om du har frågor om registrering som humleuppfödare eller om godkännande av din anläggning så kontakta Jordbruksverket.

På Jordbruksverkets webbsida www.jordbruksverket.se kommer vi att informera mera om dessa ändringar. På vår webbsida om bitillsyn www.jordbruksverket.se/bitillsyn hittar du också mer information om regler för kontroll av bisjukdomar.

Vad ska alla biodlare veta?

Sedan 1974 är det fyra regler du som biodlare måste känna till. Förändringarna påverkar inte din skyldighet att följa dessa regler.

- 1) Du ska anmäla till länsstyrelsen var dina bisamhällen är stadigvarande uppställda. Uppgifterna behövs för att vi ska kunna upprätthålla ett gott smittskydd. Sju länsstyrelser koordinerar bitillsynen i Sverige. Fråga din länsstyrelse vart du ska skicka din anmälan. Anmäl via länsstyrelsens webbformulär eller genom att skicka in en blankett.
- 2) Om du misstänker att dina bisamhällen kan ha amerikansk yngelröta, varroakvalster eller trakékvalster ska du anmäla det till en tillsynsman. Kontakta alltid din tillsynsman om du tror att dina bin är sjuka, oavsett sjukdom. Bitillsynen kostar dig inte något. Du hittar kontaktuppgifter till tillsynsmannen på länsstyrelsens webbsida.
- 3) Du är skyldig att förvara sådant material som kan sprida smitta så att levande bin inte kommer åt det. Exempel på detta kan vara begagnade bibostäder som det inte längre bor ett bisamhälle i, men där det finns vaxkakor som kan innehålla sporer av amerikansk yngelröta.
- 4) Vill du flytta levande bin, utbyggda vaxkakor, vaxavfall, begagnade bibostäder eller begagnade biodlingsredskap måste du ta reda på om flytten i så fall sker ut ur ett område som är förklarat som smittat avseende amerikansk yngelröta, varroakvalster eller trakékvalster. Om så är fallet måste du ha tillstånd från tillsynsman. Beslut om smittförklaring finns på Jordbruksverkets webbsida. Under tiden 1:a oktober – 31:a mars får du skicka vaxkakor och avfall av sådana för omsmältning utan tillstånd av tillsynsman

Vanliga frågor

Varför har ni tagit bort definitionerna av övervakningszon och skyddszon?

Skydds- och övervakningszon är redan definierade i artikel 4 i djurhälsoförordningen och detta får då inte upprepas i nationella föreskrifter.

Varför bara två zoner för varroa?

Det finns en oro att förslaget riskerar att påskynda spridningen av varroakvalster till områden som ännu inte drabbats.

Sedan år 2018 då vi senast ändrade föreskrifterna har varroakvalster spridit sig till ytterligare områden. Därför anser vi att det inte längre är motiverat att ha tre zoner med olika innebörd. Biodlarna måste själva ta över huvud ansvaret för hanteringen av varroakvalstret. Därför kommer vi att enbart smittförklara de områden där varroakvalster är påvisat och reglera vilka flyttar som är tillåtna ut från dessa restriktionszoner. Jordbruksverket anser att biodlingen i norra Sverige skyddas genom att det blir förbjudet att flytta bin från en restriktionszon till ett område som inte omfattas av restriktioner på grund av varroakvalster.

Regler om vart biodlaren ska skicka sin anmälan om var bisamhällen finns och vad den anmälan ska innehålla

Vissa remissinstanser anser att paragrafen inte är tydlig. Man vill att uppgifterna som biodlare är skyldig att anmäla till Länsstyrelsen ska vara tydlig uppräknade.

Vi kan tyvärr inte i föreskrifterna räkna upp de uppgifter som redan finns i artikel 84 i djurhälsoförordningen för att det då blir fråga om en så kallad dubbelreglering. Vi kan endast komplettera med uppgifter. Men vi kan på olika sätt informera om vilka dessa uppgifter är. Vi gör det bland annat på vår webbsida www.jordbruksverket.se/bitillsyn.

Varför har man inte ändrat ersättningen för förintade bisamhällen?

Jordbruksverket har inte mandat att besluta om ersättningar. Det är regeringen som måste besluta om det.

Händer det mer?/Kommer det fler förändringar

Det har gjorts en omfattande utredning under de senaste åren om djurhålsolagstiftningen i Sverige. Rapporten från denna utredning är ute på remiss när detta skrivs. Det föreslås i rapporten att organisation som bitillsynen haft under lång tid förändras. Förslaget innebär i korthet att Jordbruksverket tar över hela ansvaret för bitillsynen och registreringen av bisamhällen på samma sätt som man har för alla andra hållna djurslag.

Beslut om hur förändringen kommer att se ut och när det sker finns det ännu inget beslut om. Det sker i flera steg och genom olika regelverk. Inledningsvis ska remissvaren tas om hand och ett förslag till beslut lämnas över till regeringen. Sedan ska en ny nationell djurhålsolag och förordning beslutas. Först när detta är klart kan de slutliga förberedelserna ta vid.

Besök vår hemsida, där hittar du hela vårt sortiment
Biredskapscentralen.se

Beställ era produkter i god tid!

BIREDSKAPS CENTRALEN

INNOVATIVA OCH PRISVÄRDA BIREDSKAPS PRODUKTER AV MYCKET HÖG KVALITET

Om du har frågor, maila oss på shop@biredskapscentralen.se eller ring 0707-828 555

Om vi inte kan svara direkt, ringer vi tillbaka under dagen.

VAXSEPARATOR

- Kapacitet att separera ca 250 kg honung i timmen.
- När du skaffar en vaxseparator behöver du inte honungspump, silar eller avtäckningsmaskin.

→ PRIS 26,400 kr ex moms

SLUNGA

Helautomatisk självvänder slunga med 5 olika program. Kapacitet: 12 DB, LS, LR, LN ramar eller 24 av HLS, Dadant, LS ramar, dadant. Robust rostfri slunga med dubbla korgar samt två rostfria tappkranar. Finns även med 6 eller 8 kassetter.

→ PRIS 12 kassetter 22,400 kr ex moms

ROSTFRI VAXSMÄLTARE

Drivs på el, ved eller gas (med en gasbrännare). Kapacitet ca 15–17 ramar per omgång, passar alla ramformat. Effektiv med tätslutande lock.

→ PRIS 7,200 kr ex moms

POLLENFODER

Denna produkt rekommenderas för att stimulera utfodring på våren – ger starka bisamhällen när säsongen börjar. Kartong med 10 kg, 1 kg/förpackning varav 40 g bipollen.

→ PRIS 240 kr ex moms

Det lönar sig att vara medlem

FÖRMÅNERNAS BETALAR MEDLEMSAVGIFTEN Årsavgiften för medlemskapet är 1,581 kr inklusive moms. Hela eller delar av denna avgift kan tjänas in under ett år genom att utnyttja delar av de olika rabatter som medlemskapet medför. Några rakneexempel: 40 % på den årliga avgiften för Svenskt Sigill. Om du har upp till 50 samhällen är den årliga systemavgiften 800 kr och 40 % rabatt ger 320 kr. Med fler samhällen är besparingen större.

Genom LRF har du flera fina rabatter. Agrolkortet ger genomsnittliga rabatter per liter på ca 50 öre för diesel och ca 30 öre för bensin. Om du kör 1000 mil per år och då tankar 600 liter diesel ger det 300 kr i rabatt. 12 % hos Granngården. Om du köper något för 500 kr ger det 60 kr i rabatt.

Dessa rakneexempel ger sammantaget 680 kr vilket motsvarar nästan halva årsavgiften. Om du dessutom utnyttjar rabatterna hos olika byggkedjor kan du snabbt spara ännu mer pengar. Går du i tankarna att köpa en ny bil är det värt att titta på de rabatter som erbjuds genom LRF samköp och då handlar det om tusenlappar i besparing.

➔ **Så här blir du medlem i Biodlingsföretagarna**

Medlemsavgiften 2021 utgörs av två delar, varav 50 SEK är momsfri medlemsavgift och 1,225 SEK exkl. moms är serviceavgift. Medlemserviceavgiften, totalt 1,581 SEK, insättes på Bank giro: 5276-8587. Ange namn, adress samt "Medlemskap".

EAN-koder

Som medlem får du 10 unika EAN-koder. Du betalar 300 kr + moms i registreringsavgift per 10 koder. Årsavgiften betalar Biodlingsföretagarna.

Från Sverige

Märkningen "Från Sverige" är en ursprungsmärkning som garanterar att produkten är odlad, född och uppfödd, förädlad, förpackad och kontrollerad i Sverige. Registreringsavgift 300 kr + moms. Årsavgiften betalas av Biodlingsföretagarna och värdet av detta är 3 000 kr per år för den enskilde medlemmen.

www.fransverige.se

Thomas Apiculture

Som medlem i Biodlingsföretagarna har du rabatt hos den franska redskapshandlaren Thomas Apiculture. Specifik prislista på maskinutrustning för medlemmar i Biodlingsföretagarna. www.thomas-apiculture.com

Svenskt Sigill

Märkningen "Svenskt Sigill" visar att produkten kommer från en odlare eller djuruppfödare som är certifierad enligt IP-standardens Sigillnivå. Certifieringen innebär att de har uppfyllt extra produktionsmervärden inom områdena livsmedelssäkerhet, djuromsorg och minskad miljöpåverkan. Årsavgiften finns i tre nivåer beroende på biodlingens storlek; 800, 1 400 eller 2 550 kr + moms. Som medlem i Biodlingsföretagarna får du 40 % rabatt på årsavgiften. www.sigill.se

Agrolkortet

Agrolkortet – ett kort för allt – eller bara för drivmedel. Med Agrolkortet från Lantmännen Finans kan du tanka på de flesta "bensinstationer" och få rabatt mellan 20–60 öre/liter beroende på vilket drivmedel och företag du tankar på. Det är ett Mastercardkort som gäller på 40 miljoner köpställen. När du betalar med Agrolkortet ingår också ett förstärkt försäkringsskydd för hemmet, resor och bilen. Du är t. ex. skyddad mot borttappad nyckel och feltankat bränsle. www.agrolkortet.se

LRF Samköp

Ahlseil

Rabatt på hela det omfattande sortimentet inom industriförnödenheter som VVS, el, bygg, verktyg, maskiner, kyl, personlig skyddsutrustning och arbetskläder.

AJ Produkter

Inredning för kontor, lager och verkstad med allt du behöver för en väl fungerande arbetsplats. Du får 22 % rabatt på hela sortimentet och 60 dagars betalningsvillkor.

Beijer Byggmateriell

Rabatterade nettopriser på mer än 3 000 högfrekventa artiklar, och 10 % rabatt på övriga produkter.

Bondens El

LRF Samköps eget elavtal har ett av marknadens lägsta elpriser. Rörligt avtal med en månads uppsägning, inga dolda avgifter.

GRANNGÅRDEN

FTARI 1980

Granngården

12 % på det breda utbudet för djurägare, trädgårdsfixare och lantbrukare – allt för det Jordnära livet!

IKEA

Unikt avtalspris på hela sortimentet hos IKEA, även IKEA FAMILY erbjudanden, rea och kampanjer.

SJ

Du får rabatt på alla avgångar genom LRF Samköps avtal.

Staples

Rabatterade nettopriser på kontorsmaterial och städmaterial, mjukpapper, glödlampor, batterier, köksutrustning, emballage, toner och allt annat du kan behöva på kontoret.

Swedol / Grolls / Nima

Du får 15 % rabatt på hela sortimentet av fordonstillbehör, maskiner, hydraulik, elartiklar, lyft & last, verktyg och arbetskläder.

Hotell

Rabatt på boende och konferens hos Best Western, First Hotels, Elite Hotels, Nordic Choice Hotels och Scandic.

Bilar

Rabatt på Alfa Romeo, Audi, BMW, Citroën, DS, Fiat, Ford, Hyundai, Isuzu, Jeep, Kia, Lexus, Mercedes, Mini, Mitsubishi, Nissan, Opel, Peugeot, Renault, Seat, Skoda, Subaru, Toyota, Volkswagen och Volvo.

Alla rabatter och aktuell information hittar du på www.lrf-samkop.se

Har du frågor om medlemsförmånerna kontakta Staffan Tegebäck staffan@tegeback.se

Gadden

Gadden utges av Biodlingsföretagarna och utkommer sex gånger per år. Samtliga publiceras på vår hemsida digitalt. Biodlingsföretagarnas medlemmar erhåller Gadden som medlemsförmån.

Redaktör

Monica Swälas
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Ansvarig utgivare

Helena Ring Johansson
ordforande@biodlingsforetagarna.se

Redaktionellt material

kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Art director

Marie Backman

Var med och skriv i Gadden

Gadden ska spegla verksamheten hos våra medlemmar. Honorar är 500 SEK + moms per publicerad sida.

Biodlingsföretagarna förbehåller sig rätten till publicerat material om ej annat överenskommit.

Annonsprislista Gadden

Storlek	Gadden	Helår (6 nr)
Helsida (215 x 280 + 3 mm)	3 900:-	22 000:-*
Baksida (215 x 265 + 3 mm)	4 300:-	24 000:-*
1/2 liggande (187 x 123 mm)	2 800:-	15 400:-*
1/2 stående (91 x 251 mm)	2 800:-	15 400:-*
1/4 liggande (187 x 60 mm)	1 500:-	8 500:-
1/4 stående (91 x 123 mm)	1 500:-	8 500:-
1/8 liggande (91 x 60 mm)	850:-	4 800:-
Radannonser (max 100 tecken)	250:-	

Banner hemsida

Storlek	Månad	Helår
500 x 200 px	500:-	4 500:-

För att boka annons kontakta

Staffan Tegebäck
Mandolina AB, Fjällveden Morpartorpet
611 91 Nyköping
Tel: 0708 95 22 50
mandolina@tegeback.se

Medlemmar annonserar gratis med radannonser under köp/sälj på www.biodlingsforetagarna.se/forum

Skicka e-post till:
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Välkommen med din annons!

Datum Gadden 2021

Nummer	Material	Utgivningsdag
Gadden nr 3	21-05-20	21-06-09
Gadden nr 4	21-07-20	21-08-10
Gadden nr 5	21-09-20	21-10-06
Gadden nr 6	21-11-19	21-12-07

Viktigt när du skickar material

- Annonser skickas som tryckoptimerad pdf
- Radannonser (max 100 tecken) och kortare nyheter utan bilder skickas till kommunikator@biodlingsforetagarna.se
- Kontakta gärna oss om din idé innan du börjar skriva. Artiklar skickas i Word (.doc). Ange tydligt vad som är rubrik, mellanrubriker och brödtext. Numrera bildtexter och tillhörande bilder. För insänt ej beställt material ansvarar ej.
- Bilder skickas i originalfil som .jpg, i 300 dpi upplösning. Numrera och döp bilderna med artikelns /avsändarens namn.
- Använd gärna Dropbox, OneDrive, Spreed, WeTransfer eller liknande tjänst om bildfiler på totalt över 10 Mb skickas. Packa filerna i en mapp med artikelns namn om du skickar flera filer.

Omslagsbild

Susanne Forsman, Nohaga bigård

Tryck

Danagårds Litho, Ödeshög, 2020
ISSN: 1100-6951

Artiklar och framförda åsikter representerar inte nödvändigtvis föreningens officiella ståndpunkt.

För icke signerat material och bilder svarar redaktören. Gadden får gärna citeras om källan anges.

Copyright © Biodlingsföretagarna

Biodlingsföretagarna är en ideell branschförening vars syfte är att utveckla svensk yrkesbiodling. Vi utbildar, påverkar myndigheter, ordnar konferenser och studieresor. Välkommen att bli medlem. Hos oss kan din biodling utvecklas.

Biodlingsföretagarna

Ordförande

Helena Ring Johansson
ordforande@biodlingsforetagarna.se

Vice ordförande

Ingmar Germundsson
ingmar.germundsson@biodlingsforetagarna.se

Kassör

Staffan Tegebäck
staffan.tegeback@biodlingsforetagarna.se

Sekreterare

Mats Olofsson
mats.olofsson@biodlingsforetagarna.se

Ledamot

Marie Backman
marie.backman@biodlingsforetagarna.se

Lina Norrsell

lina.norrsell@biodlingsforetagarna.se

Mikael Sundström

mikael.sundstrom@biodlingsforetagarna.se

Suppleant

Fredrik Sjöberg
fredrik.sjoberg@biodlingsforetagarna.se

Tomas Lilja

tomas.lilja@biodlingsforetagarna.se

Rådgivning

Utrustning, byggplaner m.m. görs på forumet.
radgivning@biodlingsforetagarna.se

Rådgivning yrkesbiodling

Björn Jacobsson
0706 669 369

Bihälsa

Björn Gustavsson
bjorn.gustavsson@jordbruksverket.se

Honung

Alf Andersson
blaklintens.bigardar@telia.com

Studieresor

Thomas Dahl
thomas.dahl@biodlingsforetagarna.se

Staffan Tegebäck

staffan.tegeback@biodlingsforetagarna.se

Revisor

Monica Larsson
monica@honungsgarden.com

Håkan Nilsson

hakan@godhonung.se

Revisorsuppleant

Håkan Albrektsson
info@osterlenhonung.se

Valberedningen

Yngve Kihlberg, sammankallande
yngve@agrobi.se

Thomas Dahl

th.dahl@icloud.com

Wilhelm Ydreståhl

wilhelmydresta@hotmail.com

BIODLINGSFÖRETAGARNA – det här är vår förening och mission

Biodlingsföretagarna är en branschorganisation och representerar den svenska biodlarnärningen. Vi arbetar för medlemmarnas möjligheter att driva bärkraftiga företag inom biodling och aktuella frågor inom biodlarnärningen. Vi arbetar för att upprätta samarbeten inom politiken, med myndigheter samt med organisationer. Det frågor och områden som varit aktuella under senare tid berör honungsfusk, biregister, pollinering, utbildning, export, information och bihälsa.

Vi hoppas att du som medlem trivs i föreningen, och har stor nytta och glädje av det nätverk som vi, alla medlemmar, bildar. Vi vill att utbytet ska vara både socialt, och rent företagssamtidigt. Några exempel på på detta arbete är After-skörd, träffar där medlemmar kan utbyta erfarenheter och få nya kunskaper. Biodlarkonferensen – i samband med årsmötet har vi en konferens, som brukar vara mycket uppskattad, med föreläsare både från Sverige och andra länder. Utbildningar – både inom biodling och företagande har vi ett antal kurser årligen.

Gadden, vår medlemstidning, sprider kunskap, nyheter och information till medlemmarna, där skrivs om allt från praktiska metoder att driva yrkesbiodling, till information från styrelsen och olika myndigheter. Gadden skickas ut i sex nummer per år. Vi sprider även information genom mail / nyhetsbrev, och via biodlingsföretagarnas facebooksidan.

Medlemmarna kan påverka arbetet i Biodlingsföretagarna genom att vara delaktiga i styrelsearbete, valberedningen, driva frågor genom motioner (som ska lämnas in i tid enligt föreningens stadgar till Årsmötet), vara aktiv i branschorganisationen genom de aktiviteter som genomförs eller genom att driva frågor i medlemsforumet och facebook sidan.

FLASKOR & BURKAR

SNABBT, LÄTT OCH KOMPLETT

Vi levererar inte bara de vanliga honungsburkarna.

Vi levererar även mängder av burkar som **sticker ut**.

Att vi sedan kan **skicka** dem till er inom 48h
direkt från vårt lager med marknadens

bästa priser.

Det tycker vi är väldigt bra!

212ml burk med
högt deep lock
ca 250gr honung

Art: B6-212

225ml burk med
högt deep lock
ca 250gr honung

Art: B6-225

530ml burk med
82mm lock
700gr honung

Art: HON-700

405ml burk med
82mm lock
500gr honung

Art: HON-500